

**ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

**сачињен у складу са чланом 21., став 6. Закона о
ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени
гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14)**

Бања Лука, августа 2017. године

С А Д Р Ж А Ј

	Стр.
УВОД	3
1. ЕКСТЕРНА ЈАВНА РЕВИЗИЈА КОЈУ ПРОВОДИ ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	5
2. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА	7
2.1. Извршене финансијске ревизије за фискалну 2015. годину у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године	7
2.2. Планиране и извршене финансијске ревизије за 2016. годину, у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године	15
3. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ РЕВИЗИЈА УЧИНКА	39
3.1. Општи закључци актуелног циклуса ревизије учинка	42
3.2. Провођење препорука	43
3.3. Изводи из појединачних извјештаја ревизије учинка објављених у другој половини 2016. године	44
3.4. Изводи из појединачних извјештаја ревизије учинка објављених у 2017. години	48
4. РЕАЛИЗАЦИЈА ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ПРОФЕСИОНАЛНОГ УСАВРШАВАЊА РЕВИЗОРСКОГ ОСОБЉА	53
5. ЗАКЉУЧАК	55

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

УВОД

У складу са одредбама члана 18., ст. 3., 4. и 5. и члана 19. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14), Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) у извјештајном периоду вршила је финансијске ревизије Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске, финансијске ревизије финансијских извјештаја министарстава и других буџетских корисника (Преглед прихода, примитака, расхода и издатака; Преглед имовине, обавеза и извора; Извјештај о броју и структури запослених и др.), припремљених и презентованих за фискалну 2015. и 2016. годину, као и ревизије учинка одређених владиних програма, пројеката и активности.

На основу сваке проведене ревизије, Главна служба за ревизију је изразила одговарајуће ревизорско мишљење. Чланом 21. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Закон о ревизији) регулисано је да је Главна служба за ревизију обавезна да коначне ревизорске извјештаје достави свакој институцији у којој је извршена ревизија, Одбору за ревизију Народне скупштине Републике Српске, Предсједнику Републике Српске, Влади Републике Српске и Министарству финансија Републике Српске.

Према истом члану Закона о ревизији, копије ревизорских извјештаја могу се доставити и другим институцијама, јавном тужиоцу Републике Српске и Министарству унутрашњих послова. Главна служба за ревизију је дужна да извјештаје о ревизији јавно објави одмах након достављања таквих извјештаја.

Чланом 24. Закона о ревизији Главној служби за ревизију прописано је да је Главна служба за ревизију дужна да органима за спровођење закона, на њихов захтјев, достави копију било ког јавно објављеног ревизорског извјештаја или неког његовог дијела, као и копију било ког документа прибављеног током спровођења процеса ревизије. У случају изражавања негативног ревизорског мишљења о спроведеној финансијској ревизији, копија дијела ревизорског извјештаја означеног називом "Извјештај главног ревизора", обавезно се доставља Главном републичком тужиоцу Републике Српске.

Према одредбама члана 21., став 6. Закона о ревизији, Главна служба за ревизију дужна је да најважније налазе и препоруке садржане у извјештајима о проведеним финансијским ревизијама, ревизијама учинка и посебним ревизијама обухвати у свом годишњем ревизорском извјештају којег доставља Народној скупштини Републике Српске. Годишњи ревизорски извјештај мора бити достављен заједно са извјештајем о ревизији владиног консолидованог годишњег извјештаја о извршењу буџета, као његов саставни дио.

Предмет финансијске ревизије су финансијски извјештаји Генералног секретаријата Владе Републике Српске и владиних министарстава, Службе предсједника Републике Српске, Народне скупштине Републике Српске, Вијећа народа Републике Српске, управних организација, других буџетских корисника, (ванбуџетских) фондова, јавних предузећа, јавних установа и других ентитета јавног сектора. Руководства ревидованих институција одговорна су за припрему и фер презентацију информација у финансијским извјештајима. Ова одговорност обухвата осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

настале услед преваре и грешке.

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководства су, такође, одговорна да осигурају да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

У погледу економичности, ефикасности и ефективности са којим институција користи расположиве ресурсе у испуњењу својих функција, Главна служба за ревизију има право да изврши преглед или испитивање одређеног аспекта пословања, тј. да проведе ревизију учинка цијеле или дијела институције, програма или активности. Главна служба за ревизију о тако извршеним ревизијама извјештај подноси у складу са чланом 21. Закона о ревизији.

Према члану 19. Закона о ревизији, Влада и ревидоване институције обавезни су да у року од 60 дана од дана пријема коначног извјештаја о спроведеној ревизији учинка сачине Акциони план за спровођење препорука ревизије учинка и да га доставе Главној служби за ревизију и надлежном скупштинском одбору ради праћења спровођења датих препорука

Одговорност Главне службе за ревизију је да, на основу финансијске ревизије проведене у складу са Законом о ревизији и ISSAI оквиром међународних стандарда ревизије, као и релевантним интерним актима Главне службе за ревизију, изрази мишљење о финансијским извјештајима и о усклађености. Почев од 2015. године, Главна служба за ревизију по окончању сваке финансијске ревизије објављује два одвојена мишљења, једно о финансијским извјештајима и једно о усклађености пословања код ревидованог субјекта са релевантним законским оквиром. Овакав начин извјештавања у складу је са ISSAI смјерницама 4200 – Ревизија усклађености у оквиру ревизије финансијских извјештаја, односно 4000 – Стандард за ревизију усклађености и Методологијом за финансијску ревизију, сачињеном од стране стручних служби Главне службе за ревизију.

Законском и професионалном регулативом важећом у Републици Српској од ангажованог ревизорског особља захтијева се да ревизију проводи у складу са етичким захтјевима, те да ју планира и изврши на начин који омогућава да се у разумној мјери стекне увјерење да ревидовани финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање ревидоване институције у свим материјално значајним аспектима усклађено са важећом законском и другом релевантном регулативом.

По окончању сваке ревизије Главна служба за ревизију је ревидованим институцијама редовно достављала нацрт ревизорског извјештаја, ради давања примједби у складу са чланом 20. Закона о ревизији. Послије прихватања или одбијања примједби, свакој ревидованој институцији, као и другим корисницима информација из ревизорских извјештаја предвиђеним Законом о ревизији, достављен је коначан ревизорски извјештај. Одмах након тога, сви коначни ревизорски извјештаји су у складу са одредбама члана 21., став 7. Закона о ревизији објављени на веб страници Главне службе за ревизију (www.gsr.rs.org).

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

1. ЕКСТЕРНА ЈАВНА РЕВИЗИЈА КОЈУ ПРОВОДИ ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Врховне ревизорске институције у свакој земљи стандардно играју кључну улогу у ревизији система и процеса управљања јавним средствима. Као такве, оне континуирано доприносе стабилности система финансијског управљања и одговорности свих корисника средстава у оквиру свеукупне јавне потрошње.

Традиционално схватање примарне улоге екстерног јавног ревизора, као лица које првенствено треба да провјерава да ли су јавна средства коришћена намјенски или не, као и да ли су извјештаји о трошењу јавних средстава припремљени у складу са општеприхваћеним оквиром за финансијско извјештавање у јавном сектору, постепено се мијења. Екстерни јавни ревизори су све више заинтересовани и за то да ли су јавна средства коришћена на економичан и ефикасан начин, да ли су циљеви којима су та средства била намијењена остварени, односно да ли је при трошењу јавних средстава остварена жељена ефективност, те да ли је и у којој мјери пословање ентитета јавног сектора било усклађено са релевантном законском регулативом.

У свом раду, тј. у провођењу законом утврђене ревизије, Главна служба за ревизију обавезна је да примјењује INTOSAI стандарде ревизије и ревизорске стандарде Међународне федерације рачуновођа (IFAC). Дакле, из домена професионалне регулативе, за ревизију коју проводи Главна служба за ревизију кључни су "INTOSAI ревизорски стандарди", који заправо обухватају скуп ревизорских, односно ISSAI стандарда, развијених од стране Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI), те Међународни стандарди ревизије, развијени под окриљем IFAC-а.

ISSAI ревизорски стандарди обухватају четири нивоа стандарда, начела и принципа битних за законом прописану екстерну ревизију у јавном сектору и то:

- Ниво 1: Основне принципе,
- Ниво 2: Предуслове за функционисање врховних ревизорских институција,
- Ниво 3: Основне принципе ревизије и
- Ниво 4: Смјернице за ревизију.

Ниво 1 ISSAI ревизорских стандарда обухвата основне принципе функционисања врховних ревизорских институција, садржане у Лимској декларацији о смјерницама за начела ревизије.

Ниво 2 ISSAI ревизорских стандарда, поред осталог, обухвата:

- Мексичку декларацију о независности врховних ревизорских институција, усвојену на XIX Конгресу INTOSAI-а, одржаном у Мексику,
- INTOSAI смјернице за добре праксе повезане са независношћу врховних ревизорских институција,
- принципе транспарентности и одговорности,
- кодекс етике,
- принципе контроле квалитета и др.

Ниво 3 ISSAI ревизорских стандарда обухвата:

- основне принципе ревизије јавног сектора,
- основне принципе финансијске ревизије,
- основне принципе ревизије учинка, те

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- основне принципе ревизије усклађености.

Ниво 4 ISSAI ревизорских стандарда обухвата Међународне стандарде ревизије допуњене посебним смјерницама и упутствима релевантним за финансијску ревизију ентитета јавног сектора коју проводе врховне ревизорске институције, те смјернице за ревизију учинка и ревизију усклађености.

Годишњим Акционим плановима развоја Главне службе за ревизију, којима се операционализију активности на реализацији Стратегије развоја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске у периоду од 2014. до 2020. године¹ предвиђан је, поред осталог, превод одређеног броја ISSAI ревизорских стандарда и смјерница, укључујући и стандарде, односно смјернице које се односе на ревизију учинка и ревизију усклађености.

У току 2013. и 2014. године године, Главна служба за ревизију је самостално вршила превод једног дијела ISSAI ревизорских стандарда и смјерница са четвртог нивоа ISSAI оквира, док је у организацији Координационог одбора за ревизију институција БиХ извршено ажурирање превода стандарда који чине други и трећи ниво ISSAI оквира. У току 2016. године, у организацији Координационог одбора, извршен је превод ISSAI ревизорских стандарда и смјерница усвојених на XXII Конгресу INTOSAI-а, одржаном у Абу Дабију, Уједињени Арапски Емирати, који су у примјени од 2017. године. На основу тих превода, а почевши од ревизорског циклуса који се одвија у 2017. години, Главна служба за ревизију је извршила усклађивање форме и садржаја извјештаја о проведеној финансијској ревизији са формом захтијеваном у актуелним ревизорским стандардима.

Комплетан преглед ISSAI оквира ревизорских стандарда и смјерница који се примјењују у екстерној јавној ревизији у Републици Српској и БиХ објављен је у "Службеном гласнику Републике Српске", бр. 55/11 и 49/14.

У свом раду, ревизори Главне службе за ревизију се ослањају на методологије које представљају основ за професионално дјеловање службе и то:

- Методологију за финансијску ревизију,
- Методологију за ревизију учинка и
- Методологију контроле квалитета.

Све ове методологије су у највећој могућој мјери ажуриране и усклађене са ISSAI смјерницама и другим релевантним стандардима и правилима садржаним у оквиру међународних ревизорских стандарда који се у Републици Српској примјењују у провођењу екстерне јавне ревизије.

¹ Стратегија развоја Главне службе за ревизију усвојена је на 30. редовној сједници Народне скупштине Републике Српске, одржаној 11. октобра 2013. године, а Закључак о усвајању Стратегије објављен је у "Службеном гласнику Републике Српске", број 92/13 од 29. октобра 2013. године.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

2. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА

У складу са усвојеним плановима ревизијских активности за 2016. и 2017. годину, у периоду од 01.09.2016. до 31.08.2017. г. извршено је **укупно 67 финансијских ревизија** код: директних буџетских корисника (35), фондова социјалне сигурности (4), Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике прихода буџета Републике Српске (1), јединица локалне самоуправе (16), јавних предузећа (6), јавних установа (2) и фондова који обављају дјелатности по посебним прописима из надлежности јавног сектора (3). Такође, извршено је 28 провјера статуса датих препорука по ревизијама финансијских извјештаја за 2012. и 2013. годину и 13 провјера по ревизијама финансијских извјештаја за 2014. годину.

На основу извршених финансијских ревизија у наведеном периоду дата су следећа мишљења:

- мишљење за финансијске извјештаје: позитивно мишљење за 11 субјеката, мишљење са резервом за 48 субјеката, негативно мишљење за 7 субјекта ревизије и уздржано мишљење за 1 субјекта ревизије;
- мишљење за усклађеност: позитивно мишљење за 22 субјекта, мишљење са резервом за 35 субјекта и негативно мишљење за 10 субјекта ревизије.

Скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 1706 извршено је уз мишљење о финансијским извјештајима за 26 субјеката, од којих уз позитивна мишљења 2 и уз мишљења са резервом 24.

Скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 1706 и 4000 извршено је уз мишљење о усклађености за 46 субјеката, од којих уз позитивно мишљење 19 и уз мишљење са резервом 27.

2.1. Извршене финансијске ревизије за 2015. годину, у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године

У складу са планом ревизијских активности за 2016. годину, у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године, Сектор финансијске ревизије завршио је 15 планираних ревизија за извјештајни период 2015. године. Планиране ревизије за 2015. годину обухватају ревизије јавних предузећа (6), фондова који обављају дјелатности по посебним прописима из надлежности јавног сектора (3) и јединица локалне самоуправе (6) и то:

- МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње, ЈП Регионална депонија Зворник, ЈП „Де Пот“ Бања Лука, ЈП „Еко Деп“ Бијељина, ЈП „Космос“ а.д. Бања Лука и ЈП "Робне резерве Републике Српске" Бања Лука,
- Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске, Пензијски резервни фонд – ПРЕФ Бања Лука и Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида Приједор, те
- Јединице локалне самоуправе – општине: Шамац, Вишеград, Фоча, Сребреница, Теслић и Зворник.

За 15 извршених ревизија у периоду од 01.09 до 31.12.2016. г. дата су следећа мишљења:

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- за финансијске извјештаје: једно позитивно мишљење, 11 мишљења са резервом, 2 негативна и једно уздржано мишљење. Скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 1706 извршено је уз једно позитивно мишљење и 6 мишљења са резервом;
- за усклађеност пословања: 2 позитивна мишљења, 11 мишљења са резервом и 2 негативна мишљења. Скретање пажње на питања везана за усклађеност пословања извршено је уз 4 мишљења са резервом.

На нацрте ревизијских извјештаја 5 субјеката ревизије је доставило примједбе које нису имале битнијег утицаја на изнесене налазе и закључке нити су утицале на предложена мишљења о финансијским извјештајима и усклађености пословања.

Разлози за квалификована мишљења били су различити и великим дијелом условљени функцијом и организационо правним статусом субјеката ревизије и грешкама при евидентирању и састављању финансијских извјештаја.

Преглед финансијских ревизија за 2015. годину и изражених ревизорских мишљења, у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године

РБ	Субјекти ревизије	Ревизијско мишљење		Дате препоруке	
		финансијски извјештаји	усклађеност	финансијски извјештаји	усклађеност
1	ЈП „Космос“ а.д. Бања Лука	уздржано	негативно	8	6
2	МХ „Електропривреда РС“, Матично предузеће а.д. Требиње	резерва, сп	позитивно	9	4
3	ЈП „Де Пот“ д.о.о. Бања Лука	резерва	резерва,сп	3	6
4	ЈП "Робне резерве Републике Српске" а.д. Бања Лука	негативно	негативно	10	7
5	ЈП „Еко Деп“ д.о.о. Бијељина	резерва	резерва	4	4
6	ЈП "Регионална депонија" д.о.о Зворник	резерва	резерва	4	3
7	Пензијски резервни фонд – ПРЕФ, Бања Лука	позитивно, сп	позитивно	2	0
8	Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске	резерва, сп	резерва	6	3
9	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида Приједор	резерва	резерва	6	4
Јединице локалнесамоуправе					
10	Општина Шамац	резерва, сп	резерва, сп	11	5
11	Општина Вишеград	резерва, сп	резерва	4	8
12	Општина Фоча	резерва, сп	резерва	5	8
13	Општина Сребреница	резерва	резерва	7	7
14	Општина Теслић	резерва, сп	резерва,сп	9	7
15	Општина Зворник	негативно	резерва,сп	12	12

сп = скретање пажње

Резултати финансијских ревизија код јавних предузећа

На мишљење са резервом за финансијске извјештаје дато јавним предузећима, МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње, ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник, ЈП „Де Пот“ д.о.о. Бања Лука и ЈП „Еко Деп“ д.о.о. Бијељина утицале су следеће околности:

- погрешне класификације текућих расхода и неодговарајући рачуноводствени став приликом признавања пореза на додатну вриједност (МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње);
- неусаглашена потраживања и обавезе и неправилно исказане обавезе (МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње);
- дати аванси за изградњу депоније погрешно евидентирани преко временских разграничења (ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник);
- дугорочне обавезе које доспијевају за наплату до годину дана од дана биланса које нису рекласификоване на краткорочне обавезе у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник);
- обрачун и евидентирање курсних разлика по дугорочном кредиту нису вршени у складу са МРС 23 – Трошкови позајмљивања и одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник);
- ванбилансна евиденција није вођена у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник);
- рачуноводствене политике које нису дефинисане и примијењене у складу са МРС/МСФИ везано за рачуноводствени третман вредновања након почетног признавања некретнина, постројења и опреме у смислу одређивања за модел који ће се примјењивати, признавања и евидентирања пореза на додатну вриједност, евидентирања активних и пасивних временских разграничења, потраживања и прихода и друго (ЈП „Де Пот“ д.о.о. Бања Лука);
- признавање курсних разлика по дугорочним кредитима које није вршено у складу са МРС 21 – Ефекти промјена курсева страних валута и одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (ЈП регионална депонија „Еко – Деп“ д.о.о. Бијељина). Због наведеног, финансијски расходи, дугорочни кредити и финансијски резултат текуће године нису правилно исказани (ЈП „Еко – Деп“ д.о.о. Бијељина);
- Извјештај о токовима готовине који није припремљен и презентован у складу са захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње);
- непотпуне и неодговарајуће Напомене уз финансијске извјештаје, односно непримијењени захтјеви МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и других МРС/МСФИ у погледу објелодањивања значајних

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

информација повезаних са финансијским извјештајима (ЈП „Регионална депонија“ д.о.о Зворник и ЈП „Еко – Деп“ д.о.о Бијељина).

Уз мишљење са резервом скренута је пажња на вриједност судских спорова код МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње.

На мишљење са резервом на усклађеност пословања са значајном законском регулативом дато јавним предузећима, ЈП "Регионална депонија" д.о.о. Зворник, ЈП „Де Пот“ д.о.о. Бања Лука и ЈП „Еко Деп“ д.о.о. Бијељина утицале су следеће околности:

- није успостављен адекватан систем интерних контрола и интерни акти нису донесени или нису усклађени са измијењеним законским прописима и МРС/МСФИ (ЈП „ДЕП-ОТ“ д.о.о. Бања Лука и ЈП „Еко – Деп“ д.о.о Бијељина);
- поједине процедуре јавних набавки нису усклађене са Законом о јавним набавкама (ЈП „Регионална депонија“ д.о.о Зворник).

Негативно мишљење за финансијске извјештаје и за усклађеност дато је ЈП "Робне резерве Републике Српске" а.д. Бања Лука а негативно мишљење за усклађеност ЈП „Космос“ а.д. Бања Лука, због утврђених бројних, значајних и свепрожимајућих грешака и неправилности приликом пописа и презентације и објелодањивања финансијских информација у финансијским извјештајима и неусклађености пословања са Законом о јавним набавкама, Законом о привредним друштвима, Законом о јавним предузећима, Законом о робним резервама, Законом о доприносима, Законом о порезу на доходак и другим законима и подзаконским актима.

Због чињенице да ревизија није била у могућности да прикупи довољно адекватних ревизијских доказа који би били основ за ревизијско мишљење није изражено мишљење о финансијским извјештајима ЈП „Космос“ а.д., Бања Лука за 2015. годину, односно дато је уздржано мишљење.

Резултати финансијских ревизија код фондова који послују по посебним прописима

Мишљење са резервом за финансијске извјештаје и усклађеност пословања за Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске и Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида Приједор је условљено сљедећим:

- погрешним евидентирањем потраживања и прихода по основу накнада за воде, обавеза по основу потписаних уговора за финансирање програма и пројеката, расхода и обавеза насталих по основу исправке рјешења за амбалажни отпад и неадекватним пописом мјеница које су примљене као инструмент обезбјеђења (Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске);
- попис и усклађивање књиговодственог са стварним стањем потраживања, датих аванса и обавеза нису проведени у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, нису успостављене помоћне евиденције, приходи од посебног доприноса за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида су погрешно евидентирани на готовинској основи, није извршена исправка вриједности датих аванса, средства на текућем

рачуноу код "Бобар банке" а.д. у ликвидацији погрешно су класификована, вриједност мјеница није ванбиласно евидентирана, Напомене не пружају на потпун и систематичан начин додатне информације везане за презентоване позиције Биланса стања, Биланса успјеха, Биланса токова готовине (Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида“ Приједор);

- нису донесени интерни акти којима би се дефинисали интерни контролни поступци и утврдиле рачуноводствене политике и рачуноводствене процјене као и право коришћења средстава репрезентације и употреба службених аутомобила; нису дефинисани критеријуми за закључивање уговора о дјелу и нису извршене измјене Статута у складу са донесеним одлукама о смањењу накнада члановима управног одбора нити је извршено њихово усклађивање са важећом законском регулативом; није вршена примјена Закона о јавним набавкама у дијелу који се односи на планирање и реализацију набавки, испитивање тржишта, закључивање уговора, припрему тендерске документације, доношење одлука о поништењу набавке за поступке за које нису закључени уговори, обрачуни и исплате стимулација запосленима нису вршене у складу са надлежном законском и подзаконском регулативом (Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида Приједор);
- није донесен средњорочни програм рада а Извјештај о извршењу Плана рада и финансијског плана није благовремено упућен на разматрање Влади Републике Српске и Народној скупштини Републике Српске, исплате путних трошкова и накнада за употребу приватног возила у службене сврхе члановима Управног одбора није вршено у складу са Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске и није досљедно примијењена Одлука о посебним правима и накнадама изабраних и постављених лица и запослених у органима државне управе (Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске).

Резултати финансијских ревизија код јединица локалне самоуправе

Мишљење са резервом за финансијске извјештаје за општине Шамац, Вишеград, Фоча, Сребреница и Теслић условљено је сљедећим:

- рачуноводствене политике нису у потпуности правилно примијењене код евидентирања расхода и прихода и дио позиција у финансијским извјештајима није исказан у складу са MPC JC и МСФИ;
- исправка и објелодањавања грешака из претходних периода нису вршене у складу са MPC JC 3 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених политика и грешке;
- попис и усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза нису у потпуности проведени у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- процјена потраживања није у потпуности извршена у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској,
- вредновање и признавање нефинансијске имовине у сталним средствима није у потпуности вршено у складу са захтјевима MPC JC 17 - Некретнине,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

постројења и опрема и другим релевантним рачуноводственим стандардима и почетно признавање,

- одмјеравање приликом признавања и објелодањивање инвестиционе имовине није вршено у складу MPC JC 16 – Инвестициона имовина, остала краткорочна разграничења нису правилно исказана као и ванбилансна евиденција;
- погрешном ванбилансном евиденцијом,
- измириване су обавезе из претходних година на терет буџета текуће године без исказивања издатака за измирење обавеза из ранијег периода,
- Биланс новчаних токова не пружа релевантне информације о новчаним токовима у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима,
- Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје нису у потпуности састављене у складу са MPC JC.

Уз мишљење са резервом скренута је пажња на питање идентификације и евидентирања имовине која чини техничко технолошку цјелину комуналних предузећа која су основана од стране општина и која није или је дјелимично евидентирана у пословним књигама јавних предузећа или општина.

Негативно мишљење за финансијске извјештаје за општину Зворник условљено је сљедећим:

- попис имовине и обавеза није организован и извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, неправилно су исказани приходи и примици, расходи и издаци, нераспоређени суфицит текућег периода;
- краткорочна потраживања су прецијењена, а краткорочне обавезе су потцијењене;
- вредновање нефинансијске имовине у сталним средствима није правилно извршено;
- ревалоризационе резерве су у цјелости погрешно исказане;
- ванбилансна евиденција је потцијењена;
- Биланс новчаних токова није сачињен у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима;
- Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје нису у потпуности састављене у складу са MPC JC 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Мишљење са резервом за усклађеност пословања дато је општинама Шамац, Вишеград, Фоча, Сребреница, Теслић и Зворник, а разлози су следећи:

- интерни акти нису донесени или нису у потпуности усклађени са законским прописима;
- није у потпуности вршено планирање потрошње намјенских средстава у складу са Закона о водама, Закона о шумама и Закона о накнадама за коришћење природних ресурса;
- набавке извршене током 2015. године нису биле у потпуности усклађене са процедурама прописаним Законом о јавним набавкама;
- припрема и доношења буџета нису вршени у складу са одредбама Закона о буџетском систему Републике Српске;

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- стваране су обавезе изнад висине буџетом одобрених и расположивих средстава, што је супротно одредбама члана 40 Закона о буџетском систему Републике Српске;
- нису остварени приходи по основу комуналне накнаде дефинисане Законом о комуналним дјелатностима и контрола наплате непореских прихода није вршена,
- запошљавање није у потпуности вршено у складу са Законом о локалној самоуправи,
- исплате стимулативног дијела плата нису усклађене са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе,
- правила и критеријуми за додјелу средстава у виду гранта нису дефинисана.

Уз дата мишљења са резервом за усклађеност пословања извршено је скретање пажње на обавезе које нису измирене до датума израде финансијских извјештаја. У смислу одредби чланова 39. и 40. Закона о буџетском систему Републике Српске, обавезе које су створене и евидентирани на терет буџетских расхода у ревидираном периоду, а које реално нису могле бити измирене до истека рока за припрему и презентацију финансијских извјештаја за ревидирани период, утичу на нереално исказивање стварног извршења буџета текуће године, као и извршења буџета у наредној години (за коју се, посљедично, не планирају издаци по основу измирења обавеза из ранијих година).

Општини Теслић скренута је пажња на неадекватну наплату концесионих накнада. С обзиром на то да се на подручју ове општине обавља концесиона дјелатност кроз коју се експлоатишу значајна природна добра: термоминералне воде, хидро потенцијал за изградњу хидроцентрала, технички и грађевински камен итд, о чему је према Регистру уговора о концесијама Комисије за концесије Републике Српске, потписано и на снази је дванаест уговора - износ наплаћених прихода који се у буџет општине сливају по основу концесионе накнаде за коришћење јавних добара и природних богатстава није адекватан, па је потребно да надлежни републички, у сарадњи са одговарајућим општинским органима, предузму мјере да би се обезбиједила адекватна наплата поменуте врсте прихода.

У оквиру 15 обављених ревизија у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године дате су укупно 184 препоруке, од којих 100 за отклањање грешака и неправилности везаних за финансијске извјештаје и 84 препоруке за отклањање узрока неусклађености пословања.

Јавним предузећима дато је 38 препорука за отклањање грешака и неправилности које су везане за финансијско извјештавање и 30 препорука везаних за отклањање узрока неусклађености пословања.

Фондовима који послују по посебним прописима дато је 14 препорука за отклањање грешака и неправилности које су везане за финансијско извјештавање и 7 препорука везаних за отклањање узрока неусклађености пословања.

Јединицама локалне самоуправе дато је 48 препорука за отклањање грешака и неправилности које су везане за финансијско извјештавање и 47 препорука које су везане за отклањање узрока неусклађености пословања.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

Резултати провјера статуса препорука извршених у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године

С обзиром да се ревизије финансијских извјештаја јединица локалне самоуправе, јавних предузећа, јавних установа и неких других институција јавног сектора не врше сваке године, Главна служба за ревизију је у складу са расположивим ресурсима и планираним активностима извршила провјеру статуса датих препорука, односно провјеру њихове реализације и сачињени су посебни извјештаји о томе. Ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена укључује спровођење поступака у циљу прибављања довољних и адекватних ревизијских доказа о томе да су препоруке проведене на начин како је то препоручено.

Преглед извршених активности на провјери статуса препорука по ревизорским извјештајима за фискалну 2012. и 2013. годину

РБ	Назив субјекта код којег је вршена провјера	Закључак
1	ЈЗУ Болница Источно Сарајево	резерва
2	ЈЗУ Дом здравља Бијељина	позитиван
3	ЈЗУ Дом здравља Дервента	резерва
4	ЈЗУ Дом здравља Приједор	негативан
5	ЈЗУ Дом здравља Прњавор	негативан
6	ЈЗУ Дом здравља Требиње	резерва
7	ЈЗУ Клинички центар Бања Лука	резерва
8	ЈКП "Градске топлане" а.д. Пале	резерва
9	Општина Власеница	резерва
10	Општина Доњи Жабар	негативан
11	Општина Источни Мостар	резерва
12	Општина Источни Стари Град	резерва
13	Општина Језеро	негативан
14	Општина Калиновик	резерва
15	Општина Купрес	негативан
16	Општина Мркоњић Град	резерва
17	Општина Невесиње	резерва
18	Општина Петровац	резерва
19	Општина Рибник	негативан
20	Општина Шипово	негативан
21	ЈП "Путеви Републике Српке" д.о.о. Бања Лука	резерва
22	Републичка дирекција за обнову и изградњу	резерва
23	Републички секретаријат за законодавство	позитиван
24	Републички хидрометеоролошки завод	позитиван
25	Служба за заједничке послове Владе РС	позитиван
26	ЈКП "Топлана" а.д. Градишка	негативан
27	ЈКП "Топлана" а.д. Приједор	резерва
28	Јединица за координацију пољопривредних пројеката	резерва

Од укупно 28 извршених провјера статуса датих препорука, 4 субјекта ревизије су провела све дате препоруке (позитиван закључак), 16 их је провело више од половине датих препорука (закључак са резервом), а 8 субјеката ревизије није провело или је дјелимично провело мање од половину датих препорука (негативан закључак).

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

2.2. Планиране и извршене финансијске ревизије за 2016. годину, у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године

У складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске (чл. 3. и 16.) Годишњим планом ревизија за 2017. годину, у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године планирано је провођење финансијских ревизија за 2016. годину за укупно 52 субјекта.

У складу са расположивим ресурсима и планираним активностима Главна служба за ревизију је планирала и извршила провјеру статуса датих препорука по ревизијским извјештајима из 2014. године, односно извршена је провјера њихове реализације и сачињени су посебни извјештаји о томе.

Преглед планираних финансијских ревизија за 2016. годину, чије провођење је планирано у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године

РБ	Назив субјекта ревизије	Буџет за 2016. год. у КМ
1	Служба председника Републике Српске	9.911.000
2	Народна скупштина Републике Српске	10.840.600
3	Вијеће народа Републике Српске	3.264.500
4	Генерални секретаријат Владе Републике Српске	9.347.100
5	Министарство финансија Републике Српске	12.491.500
6	Министарство унутрашњих послова Републике Српске	170.798.600
7	Министарство просвјете и културе Републике Српске (збирно)	385.475.200
8	ОШ "Петар Кочић" Мркоњић Град	1.007.225
9	ОШ "Петар Петровић Његош" Масловаре	751.345
10	ОШ „Свети Сава“ Нови Град	1.641.128
11	ОШ "Младен Стојановић" Горњи	964.061
12	ОШ "Свети Сава" Козарска Дубица	855.179
13	ОШ "Младен Стојановић" Бронзани Мајдан	750.968
14	ОШ "Веселин Маслеша" Фоча	1.321.967
15	Министарство правде Републике Српске (збирно)	103.300.400
16	Казнено поправни завод Бијељина	3.419.300
17	Казнено поправни завод Источно Сарајево	3.923.600
18	Казнено поправни завод Бања Лука	7.287.800
19	Казнено поправни завод Добој	2.682.200
20	Казнено поправни завод Фоча	7.112.100
21	Казнено поправни завод Требиње	1.574.300
22	Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске	7.598.300
23	Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске	8.139.100
24	Министарство науке и технологије Републике Српске	5.485.600
25	Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске	41.020.600
26	Министарство индустрије, енергетике и рударства Реп. Српске	4.908.200
27	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (збирно)	79.843.300
28	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	28.725.900
29	Министарство трговине и туризма Републике Српске	6.505.200
30	Мин. за просторно уређење, грађев. и екологију Републике Српске	3.926.800
31	Министарство рада и борачко инв. заштите Републике Српске	296.110.600
32	Министарство за ек. односе и рег. сарадњу Републике Српске	10.079.700

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

33	Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске	10.971.800
34	Пореска управа Републике Српске	27.461.300
35	Реп. управа за геод. и имов. правне послове Републике Српске	17.662.400
	Фондови социјалне заштите	
36	Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске	1.028.608.000
37	Фонд здравственог осигурања Републике Српске	666.007.600
38	Фонд дјечије заштите Републике Српске	58.802.800
39	Завод за запошљавање Републике Српске	106.858.800
40	Консолидовани годишњи финансијски извјештај за кориснике буџета Републике Српске	3.127.000.000
	Буџетски расходи и издаци	2.458.647.800
	Буџетска резерва	4.395.300
	Остала буџетска потрошња	18.203.500
	Унутрашњи дуг	451.210.600
	Ино дуг	227.037.800
	Јавне инвестиције	22.547.000
	Јавне установе	Приходи у 2014.г.
41	Дом здравља Билећа	254.550
42	Дом здравља Челинац	2.067.712
	Јединице локалне самоуправе	Буџет за 2016.г
43	Општина Билећа	7.687.900
44	Општина Братунац	7.503.800
45	Општина Берковићи	1.689.820
46	Општина Гацко	9.941.660
47	Општина Козарска Дубица	9.800.000
48	Општина Крупа на Уни	877.500
49	Општина Оштра Лука	1.251.110
50	Општина Пале	9.118.965
51	Општина Угљевик	12.400.000
52	Општина Трново	1.424.850

У складу са планом ревизијских активности за 2016. годину, у ревизијском циклусу од 01.01. до 31.08.2017. године, Сектор финансијске ревизије провео је укупно 52 ревизије, од чега: 35 ревизија код директних буџетских корисника, четири ревизије фондова социјалне сигурности, 10 ревизија код јединица локалне самоуправе, ревизију Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске и 2 ревизије јавних усанова.

Наведеним финансијским ревизијама код корисника буџета Републике Српске и Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике обухваћено је око 99% буџета Републике за 2016. годину. Ревизијом су обухваћени финансијски извјештаји свих планираних субјеката ревизије:

- **институције од посебног значаја (4):** Народна скупштина Републике Српске, Вијеће Народа Републике Српске, Служба предсједника Републике Српске и Генерални секретаријат владе Републике Српске;

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- **министарства (16): 13** ревизија појединачних финансијских извјештаја министарстава и **3** ревизије **збирних финансијских извјештаја** (Министарство просвјете и културе; Министарство правде; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде);
- **републичке управе (2):** Пореска управа, Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове;
- **остале буџетске институције (13)**
- **фондови социјалне сигурности (4):** Фонд за дјечију заштиту, Завод за запошљавање, Фонд здравственог осигурања и Фонд за пензијско и инвалидско осигурање;
- **Консолидовани годишњи финансијски извјештај за кориснике буџета Републике Српске (1);**
- **јединице локалне самоуправе (10)** - општине: Билећа, Братунац, Берковићи, Гацко, Козарска Дубица, Крупа на Уни, Оштра Лука, Пале, Угљевик и Трново;
- **јавне установе (2):** Дом здравља Билећа и Дом здравља Челинац.

За три министарства су урађене ревизије збирних финансијских извјештаја због тога што у свом саставу имају велики број институција које састављају појединачне финансијске извјештаје, располажу са 18% (568,6 милиона КМ) од укупно планиране буџетске потрошње и што није могуће (због ограничених ресурса ревизије) одабрати довољан број појединачних финансијских извјештаја институција које су у њиховом саставу, на основу којих би се могла потврдити тачност, усклађеност и намјенско трошење укупно одобрених буџетских средстава.

Осим законом прописаних обавезних ревизија за сваку годину, на бази процјене ризика настанка материјално значајних грешака и неусклађености, урађене су ревизије појединачних извјештаја за 7 основних школа, 6 казнено поправних завода и 2 јавне установе.

Критеријуми за процјену ризика обухватају вриједност буџета одобреног за 2016. годину, број запослених, вриједност активе/пасиве, обим јавних набавки, број раније датих препорука, протекло вријеме од посљедње ревизије и врста раније датог ревизијског мишљења.

С обзиром на организациону сложеност министарстава за које су ревидирани збирни извјештаји и број институција у оквиру њих, на основу извршене процјене ризика, извршена су детаљна испитивања значајних трансакција и стања на нивоу збирних извјештаја и појединачних финансијских извјештаја:

- код Министарства правде, осим самог министарства и шест казнено поправних завода (Бијељина, Источно Сарајево, Бања Лука, Добој, Фоча и Требиње) обухваћени су и узорком одабрани појединачни финансијски извјештаји за: Привредну јединицу „3. мај“ Бијељина (оснивач КПЗ Бијељина); Привредну јединицу „Привредник“ И. Сарајево (оснивач КПЗ И. Сарајево); Привредну јединицу „Дрина“ Фоча (оснивач КПЗ Фоча); Привредну јединицу „Пударица“ Требиње (оснивач КПЗ Требиње); Привредну јединицу „Туњице“ Бања Лука (оснивач КПЗ Бања Лука) и Привредну јединицу „Спреча“ Добој (оснивач КПЗ Добој);
- код Министарства просвјете и културе, осим самог министарства и 7 појединачних финансијских извјештаја, обухваћени су узорком одабрани

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

финансијски извјештаји шест институција основног образовања, двије институције средњег образовања, шест институција високог образовања, двије институције културе, три студентска и ђачка дома и ЈУ Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске. За шест институција: ЈУ Основна школа "Младен Стојановић" Лакташи, ЈУ Основна школа "Данило Борковић" Градишка, ЈУ Средњошколски центар "Никола Тесла" Котор Варош, Шумарски факултет Универзитета Бања Лука и Електротехнички факултет Универзитета Источно Сарајево вршено је испитивање спровођења препорука из претходног извјештаја (за 2015. г.);

- код Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, осим извјештаја министарства, обухваћене су активности и трансакције Агенције за аграрна плаћања, Фонда "Партнер", Јединице за координацију пројеката у пољопривреди и Републичког хидрометеоролошког завода, а за ЈУ „Воде Српске“ преузети су подаци из њиховог појединачног извјештаја.

У складу са ISSAI стандардима и Смјерницама за ревизију јавног сектора, уз ревизију финансијских извјештаја за 2016. годину извршена је и ревизија усклађености пословања у складу са ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености. На основу извршених ревизија дата су одвојена мишљења за финансијске извјештаје и мишљења за усклађеност.

За ревизије финансијских извјештаја које су извршене у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године (52) дата су сљедећа мишљења:

- мишљење за финансијске извјештаје: позитивно мишљење за 10 субјеката, мишљење са резервом за 37 субјеката и негативно мишљење за 5 субјеката ревизије;
- мишљење за усклађеност пословања: позитивно мишљење за 20 субјеката, мишљење са резервом за 24 субјекта ревизије и негативно мишљење за 8 субјеката ревизије.

Скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 1706 извршено је уз мишљење о финансијским извјештајима за 19 субјеката, од којих уз позитивна мишљења 1 и уз мишљења са резервом 18.

Скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 1706 и 4000 извршено је уз мишљење о усклађености за 42 субјеката, од којих уз позитивно мишљење 19 и уз мишљење са резервом 23.

Преглед извршених ревизија финансијских извјештаја за 2016. г. и изражених ревизорских мишљења (период 01.01.2017 – 31.08.2017. г.)

РБ	Назив субјекта ревизије	Врста мишљења		Број препорука	
		ФИ	усклађеност	ФИ	усклађеност
	Директни корисници буџета Републике Српске				
1	Служба председника Републике Српске	позитивно	позитивно, сп	1	
2	Народна скупштина Републике Српске	позитивно	позитивно, сп	1	1
3	Вијеће народа Републике Српске	позитивно	позитивно, сп		2
4	Генерални секретаријат Владе Републике Српске	позитивно	позитивно, сп	3	4

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

5	Министарство финансија Републике Српске	позитивно	позитивно	5	5
6	Министарство унутрашњих послова Републике Српске	резерва, сп	позитивно, сп	3	
7	Министарство просвјете и културе Републике	резерва, сп	резерва, сп	9	6
8	ОШ “Петар Кочић” Мркоњић Град	резерва, сп	резерва, сп	5	2
9	ОШ “Петар Петровић Његош” Масловаре	резерва, сп	резерва, сп	1	3
10	ОШ „Свети Сава“ Нови Град	резерва, сп	позитивно, сп	6	1
11	ОШ “Младен Стојановић” Горњи Подградци	резерва, сп	резерва, сп	2	2
12	ОШ “Свети Сава” Козарска Дубица	резерва, сп	резерва, сп	2	1
13	ОШ “Младен Стојановић” Бронзани Мајдан	резерва, сп	позитивно, сп	2	2
14	ОШ “Веселин Маслеша” Фоча	резерва, сп	позитивно, сп	1	
15	Министарство правде Републике Српске (збирно)	резерва, сп	резерва, сп	18	2
16	Казнено поправни завод Бијељина	позитивно	позитивно, сп	4	3
17	Казнено поправни завод Источно Сарајево	резерва	позитивно, сп	4	2
18	Казнено поправни завод Бања Лука	резерва	позитивно, сп	3	1
19	Казнено поправни завод Добој	резерва, сп	резерва, сп	4	1
20	Казнено поправни завод Фоча	резерва, сп	резерва, сп	5	4
21	Казнено поправни завод Требиње	резерва, сп	резерва, сп	8	2
22	Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске	резерва	резерва, сп	3	3
23	Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске	резерва	позитивно, сп	1	2
24	Министарство науке и технологије Републике Српске	резерва	позитивно, сп	2	1
25	Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске	резерва, сп	резерва, сп	7	4
26	Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске	резерва	позитивно, сп	8	1
27	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (збирно)	резерва	резерва, сп	1	7
28	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	резерва	резерва, сп	2	3
29	Министарство трговине и туризма Републике Српске	резерва	позитивно, сп	1	4

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

30	Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске	позитивно	позитивно, сп	2	1
31	Министарство рада и борачко инвалидске заштите Републике Српске	резерва, сп	резерва, сп	4	3
32	Министарство за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске	позитивно	позитивно, сп	2	
33	Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске	резерва	резерва, сп	2	5
34	Пореска управа Републике Српске	позитивно, сп	позитивно, сп	3	4
35	Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове Републике Српске	резерва	резерва, сп	3	3
Фондови социјалне заштите					
36	Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске	позитивно	позитивно, сп		
37	Фонд здравственог осигурања Републике Српске	резерва	резерва, сп	3	13
38	Фонд дјечије заштите Републике Српске	резерва	резерва, сп	2	3
39	Завод за запошљавање Републике Српске	резерва	резерва, сп	6	8
40	Консолидовани годишњи финансијски извјештај за кориснике буџета Републике Српске	резерва, сп	резерва	2	7
Јавне установе					
41	Дом здравља Билећа	резерва, сп	негативно	7	8
42	Дом здравља Челинац	резерва	резерва, сп	10	9
Јединице локалне самоуправе					
43	Општина Билећа	негативно	негативно	9	14
44	Општина Братунац	негативно	резерва, сп	6	5
45	Општина Берковићи	резерва, сп	резерва, сп	6	4
46	Општина Гацко	резерва	негативно	9	5
47	Општина Козарска Дубица	негативно	негативно	9	13
48	Општина Крупа на Уни	негативно	негативно	10	6
49	Општина Оштра Лука	негативно	резерва, сп	11	5
50	Општина Пале	резерва	негативно	5	11
51	Општина Угљевик	резерва	негативно	7	8
52	Општина Трново	резерва	негативно	2	7

На основу извршених финансијских ревизија код директних корисника буџета Републике Српске, осим Фонда за пензијско и инвалидско осигурање (36)

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

узимајући у обзир и Консолидовани годишњи финансијски извјештај изражена су слjedeћа мишљења:

- за финансијске извјештаје: позитивно мишљење за 9 субјеката, од којих је уз једно дато мишљење извршено скретање пажње; мишљење са резервом за 27 субјеката, од којих је уз 16 мишљења извршено скретање пажње.
- за усклађеност пословања: позитивно мишљење за 19 субјеката, од којих је уз 18 мишљења извршено скретање пажње и мишљење са резервом за 17 субјеката. Скретање пажње на значајна питања је извршено уз 16 датих мишљења са резервом.

Фондови социјалне сигурности

На основу извршених ревизија код 4 фонда социјалне сигурности изражена су мишљења:

- за финансијске извјештаје: позитивно мишљење за Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске и мишљење са резервом за Фонд здравственог осигурања, Завод за запошљавање и Фонд дјечије заштите.
- за усклађеност пословања: позитивно мишљење уз скретање пажње за Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске и мишљење са резервом уз скретање пажње за Завод за запошљавање, Фонд здравственог осигурања и Фонд дјечије заштите.

Јединице локалне самоуправе

На основу извршених 10 финансијских ревизија код јединица локалне самоуправе изражена су мишљења:

- за финансијске извјештаје: мишљење са резервом за 5 општина, од којих је уз 1 мишљење извршено скретање пажње на значајна питања и негативно мишљење за 5 општина;
- за усклађеност пословања: мишљење са резервом за 3 општине са скретањем пажње и негативно мишљење за 7 општина.

Јавне установе

У извјештајном периоду извршене су двије финансијске ревизије код јавних (здравствених) усанова и то: Дома здравља Билећа и Дома здравља Челинац. На основу извршене финансијске ревизије наведених субјеката дата су слjedeћа мишљења:

- за финансијске извјештаје: 2 мишљења са резервом уз 1 скретање пажње;
- за усклађеност пословања: 1 мишљења са резервом уз скретање пажње и 1 негативно мишљење.

Резултати проведених финансијских ревизија за 2016. годину у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године

Позитивно мишљење

Позитивно мишљење за финансијске извјештаје и за усклађеност пословања дато је за оне финансијске извјештаје за које нису утврђене значајне грешке, неправилности и неусклађености. Ниво значајности је утврђен у складу са ISSAI стандардима и Методологијом за финансијску ревизију.

Скретање пажње

Уз позитивна мишљења и мишљења са резервом извршено је скретање пажње на одређена питања и ситуације који су предвиђени ISSAI 1706 и 4000, односно на одређене чињенице које нису имале утицаја на ревизијско мишљење, али у складу са стандардима сматрало се за потребним да се корисницима финансијских извјештаја те чињенице нагласе, јер неке од њих могу у наредном периоду имати утицаја на мишљење о финансијским извјештајима или о усклађености пословања, а неке захтијевају одређена системска рјешења у погледу организације, планирања или нормативне регулативе. Такве чињенице обично зависе од будућих радњи или догођаја који нису под директном контролом субјекта ревизије или се односе на околности на које нижи буџетски корисници нису могли утицати. Нека питања на која је извршено скретање пажње уз дата мишљења на финансијске извјештаје код нижих буџетских корисника имала су утицај на мишљење на Консолидовани годишњи финансијски извјештај за кориснике буџета Републике.

Најзначајнија питања на која је извршено скретање пажње

Уз дато позитивно мишљење на финансијске извјештаје Пореске управе Републике Српске извршено је скретање пажње по основу следећег:

- дана 17.09.2016. г. истекао је Уговор за имплементацију Интегрисаног информационог система (у даљем тексту: ИИС) Пореске управе Републике Српске који је закључен 18.06.2012. г. са „S&T Serbia“ д.о.о. Београд. Истеком уговора сачињен је Записник о извршењу услуга имплементације лиценцираног софтвера за ИИС Пореске управе Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа) са пружаоцем услуга, којим је представљен детаљан преглед стања реализације пројекта. Записником је констатовано да је за преузимање у продукцију верификовано 534 тестних сценарија, да је нереализовано 279 (укупно 813 тестираних сценарија), што указује да су извршене активности на реализацији пројекта у оквиру Прве функционалне фазе у проценту од 66% (друга и трећа фаза пројекта нису реализоване);
- један од послова који није завршен на дан истека уговора била је израда Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима (од стране запослених), који се сачињава у складу са чланом 13. Правилника о систему пореског књиговодства. С обзиром на обавезу Пореске управе да сачињава наведене извјештаје Пореска управа је ангажовала спољног сарадника, након спроведеног поступка јавне набавке путем директног споразума;

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- ради завршетка започетог пројекта ИИС (незавршеног дијела прве функционалне фазе и реализацију друге и треће фазе пројекта) проводе се радње на припреми тендерске документације за покретање новог поступка набавке;
- у оквиру расхода обрачунског карактера евидентирани су текући расходи који се односе на укалкулисане расходе за бруто накнаде за које нису постојала расположива буџетска средства. С обзиром на то да ови расходи захтијевају одлив новчаних средстава и стога не представљају расходе обрачунског карактера у смислу дефиниције дате чланом 95. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова, овакав начин евидентирања текућих расхода ствара погрешну слику о укупним расходима за 2016. годину;
- средства затечена на рачунима код „Бобар банке“ а.д. у стечају евидентирана су као сумњива и спорна потраживања у ранијем периоду, док су блокирана средства у „Банци Српске“ а.д. у ликвидацији, на билансни датум евидентирана као сумњива и спорна потраживања, на терет обрачунских расхода 2016. године. Наплата ових средстава у наредном периоду је неизвијесна, јер је и код Банке Српске а.д. у ликвидацији у току 2017. године, покренут стечајни поступак.

Уз дата мишљења са резервом на финансијске извјештаје Консолидованог финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске, Министарства правде, Казнено поправних завода (Фоча, Требиње и Добој), Министарства рада и борачко инвалидске заштите, Министарства саобраћаја и веза, Министарства просвјете и културе (збирно), основних школа („Веселин Маслеша“ Фоча, „Младен Стојановић“ Бронзани Мајдан, „Петар Кочић“ Мркоњић Град, „Петар Петровић“ Његош Масловаре, „Свети Сава“ Нови Град, „Младен Стојановић“ Горњи Подградци и „Свети Сава“ Козарска Дубица), Министарства унутрашњих послова и Министарства здравља и социјалне заштите извршено је скретање пажње на следеће:

- у оквиру обрачунских расхода евидентирани су текући расходи по основу коришћења роба и услуга и расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених;
- ЈУ ОШ "Младен Стојановић" Горњи Подградци евидентирала је имовину (објекти и земљиште) сходно параграфу 14. МРС ЈС – 17 Некретнине, постројења и опрема у својим пословним књигама, а иста је у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе пренесена на Општину Градишка. Наведена имовина није евидентирана у пословним књигама Општине Градишка;
- чланом 120. став (2) новог Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике који је у примјени од 01.01.2017. године, дефинисано је: “приходи се признају на обрачунском основу, у рачуноводственом обрачунском периоду у којем је настало повећање будућих економских користи у којем су мјерљиви и извјесни“, док је члановима 121-132 наведеног правилника дефинисано да се на подгрупи конта 721-729 исказују „наплаћени“ приходи, што подразумева готовински основ признавања прихода.

Уз дата мишљења са резервом за усклађеност извршено је скретање пажње код Министарства правде (збирно), Казнено поправних завода (Фоча,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

Требиње и Добој), Министарства за избјеглице и расељена лица, Министарства рада и борачко инвалидске заштите, Министарства просвјете и културе (збирно), основних школа ("Петар Кочић" Мркоњић Град, "Петар Петровић Његош" Масловаре, "Младен Стојановић" Горњи Подградци и "Свети Сава" Козарска Дубица), Министарства саобраћаја и веза, Министарства породице, омладине и спорта, РУ ГиПП, Министарства здравља и социјалне заштите и Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства (збирно) на следеће:

- обавезе у финансијским извјештајима буџетских корисника, доспјеле за плаћање закључно са 31.12.2016. године укључене су у извршење буџета за 2016. годину, иако расположива буџетска средства за њихово измирење нису обезбијеђена до истека рока за израду и достављање финансијских извјештаја, што није у складу са члановима 39. и 40. Закона о буџетском систему Републике Српске;
- Влада Републике Српске је 2013. године донијела рјешење којим је Републичкој управи за геодетске и имовинско правне послове Републике Српске (у даљем тексту: Управа) одобрила пријем 40 волонтера на годишњем нивоу. На захтјев Управе Влада Републике Српске је донијела рјешење којим се Управи одобрава закључивање уговора са волонтерима уз право на исплату накнаде из намјенских средстава, што није у складу са члановима 64. и 65. Закона о државним службеницима. Наведеним члановима закона је дефинисано да се са волонтерима може закључити уговор о стручном оспособљавању без накнаде;
- Законом о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села дефинисано је да се средства за подстицање развоја пољопривреде и села обезбјеђују из буџета Републике Српске у висини од најмање 6% домаћих прихода буџета и других извора. План коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села за 2016. г. није могао бити донесен у складу са одредбама наведеног закона, јер буџетом одобрена средства нису била у складу са овом одредбом;
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске је изложено значајном ризику, због одузимања дозволе за рад и покретања поступка ликвидације „Банке Српске“ гдје су му блокирана средства, јер су начин и вријеме наплате ових потраживања неизвјесни, као и што се већ догодило са средствима која су остала блокирана у „Бобар банци“.

Уз дато позитивно мишљење за усклађеност Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске и мишљења са резервом за усклађеност Фонду здравственог осигурања Републике Српске, Заводу за запошљавање Републике Српске и Фонду дјечије заштите Републике Српске извршено је скретање пажње на следеће:

- обавезе фондова социјалне сигурности у износу од најмање 239,3 милиона КМ, доспјеле за плаћање закључно са 31.12.2016. г. укључене су у извршење буџета за 2016. г., иако расположива буџетска средства за њихово измирење нису обезбијеђена до истека рока за израду и достављање финансијских извјештаја, што није у складу са члановима 39. и 40. Закона о буџетском систему Републике Српске. Поред наведених неизмирених обавеза из текућег периода, због недостатака буџетских средстава постоје неизмирене доспјеле обавезе на дан израде

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

финансијских извјештаја (28.02.2017. године) које се односе на обавезе из ранијих периода исказане по почетном стању 01.01.2016. године;

- активности на припреми и доношењу финансијског плана у ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске за 2016. годину вршене су у 2015. години, а Акциони план запошљавања за 2016. годину, Влада Републике Српске је донијела у мају 2016. године,
- у ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске нису дефинисани периоди трајања и није планирана динамика реализације пројеката запошљавања (финансијски план-буџет укупно за пројекте доноси се за једну фискалну годину, а период у коме се проводе активности за исте обухвата више фискалних година), због чега је на дан 31.12.2016. године исказан суфицит који се односи на неутрошена средства по пројектима запошљавања, те планирање средстава по овом основу није реално, јер је у току израде финансијског плана/ребаланса финансијског плана било познато да ће се дио активности по пројектима запошљавања проводити у наредном периоду,
- претходно наведено поступање има за последицу кумулирање средстава на рачунима ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске у значајним износима (у почетном стању 2016. године 8.012.530 КМ, у току године константно преко 5.000.000 КМ, на дан 31.12.2016. године 9.646.012 КМ). Сходно наведеном, присутно је неефикасно управљање средствима;
- код утврђивања права на коришћење средстава по пројектима запошљавања у 2016. години и пројектима из 2015. године који су настављени у 2016. години констатовано је сљедеће:
 - код појединих послодаваца и незапослених лица којима нису одобрена средства Завод за запошљавање Републике Српске, као разлог, наводи недостатак средстава, што се не може узети као критеријум за рангирање,
 - утврђени су услови и првенства за кориснике који су испунили услове (неки вид критеријума) од којих су поједини преопширни,
 - није дефинисан начин вредновања појединих критеријума и није документовано да је сачињена ранг листа са утврђеним првенством,
 - донесене су одлуке Управног одбора о одобравању средстава, као што је код пројекта запошљавања у привреди, на неодређено вријеме, а најмање на период од 12 мјесеци, што је контрадикторно (запошљавање на 12 мјесеци је запошљавање на одређено вријеме), те је остављена могућност закључивања уговора на одређено вријеме (12 мјесеци) и раскида након 12 мјесеци, што је и учињено од стране појединих послодаваца, јер немају обавезу враћања средстава,
 - значајан број података из пореске евиденције разликује се од података код ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске по којима је поступано при одлучивању код додјеле средстава, што значи да није вршено усаглашавање евиденције незапослених код ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске са статусом у евиденцији Пореске управе Републике Српске,
 - од послодаваца који су учествовали на јавном позиву за додјелу средстава за запошљавање по пројектима, није тражено документовање структуре запослених (радни однос на неодређено, на одређено вријеме, уговор о дјелу) и сл.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

Уз дато мишљење са резервом на финансијске извјештаје општине Берковићи извршено је скретање пажње на остале расходе обрачунског карактера који се односе на текуће расходе за које није било расположивих средстава. Наведени расходи захтијевају одлив новчаних средстава и не представљају расходе обрачунског карактера.

Уз дата мишљења са резервом за усклађеност извршено је скретање пажње код општина Братунац, Оштра Лука и Берковићи на обавезе доспјеле за плаћање закључно са 31.12.2016. г. које су укључене у извршење буџета за 2016. год., иако расположива буџетска средства за њихово измирење нису обезбијеђена до истека рока за израду и достављање финансијских извјештаја.

Уз дата мишљења са резервом за финансијске извјештаје ЈЗУ Дом здравља Билећа и за усклађеност код ЈЗУ Дом здравља Челинац извршено је скретање пажње на следеће:

- фактурисана вриједност извршених услуга које ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите своди се на изведену вриједност (према одредбама Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите потписаног у 2016. години са Фондом здравственог осигурања Републике Српске и на „усаглашавања“ која су резултат обрачуна које Фонд здравственог осигурања Републике Српске доставља периодично, односно годишње ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа, а не на основу извршених услуга које Дом здравља пружа. Оваквим поступањем могу се довести у питање квалитативне карактеристике финансијског извјештаја и упоредивост података, јер исказана потраживања нису резултат извршених услуга (по основу обрачуна сторнирани су приходи и потраживања по основу „ризика прекорачења“ уговорених прихода са Фондом здравственог осигурања Републике Српске у износу од 107.099 КМ). Дознаку средстава на име 1/12 фактурисаних услуга Фонд умањује за дио обавеза по дугорочном зајму који отплаћује ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа.
- чланом 36. Закона о здравственој заштити је дефинисано да примарни ниво здравствене заштите обухвата, између осталог и обезбјеђење хитне медицинске помоћи становништву. Члановима 56. и 79. Закона о здравственој заштити је прописано да су домови здравља обавезни да координирају рад здравствених установа на примарном нивоу здравствене заштите ради обезбјеђења и пружања здравствених услуга у току 24 часа. Примјеном члана 14. Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у здравственим установама (Дом здравља Челинац) које су организоване на подручјима са мањим бројем становника, није могуће организовати потребан број тимова породичне медицине и лица која би требало да врше превоз пацијената, ради обезбјеђења хитне медицинске помоћи у току 24 часа.

Мишљење са резервом за финансијске извјештаје

У складу са ISSAI 1705 – *Модификације мишљења у извјештају независног ревизора*, мишљење са резервом се изражава у случајевима када:

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

"ревизор закључи, на основу прикупљених ревизијских доказа, да финансијски извјештаји у цјелини нису без материјално погрешних исказа. Односно када ревизор, након прикупљених довољно адекватних ревизијских доказа, закључи да су погрешни искази, појединачно или заједно, материјално значајни, али нису прожимајући за финансијске извјештаје или ревизор није у могућности да прикупи довољно адекватних ревизијских доказа на којима ће заснивати своје мишљење али закључује да могући ефекти неоткривених погрешних исказа на финансијске извјештаје, уколико их има, могу бити материјалне природе, али не и свеобухватни."

Утврђене грешке и неправилности које су за посљедицу имале мишљење са резервом на појединачне финансијске извјештаје буџетских корисника, фондова социјалне сигурности, Консолидованог годишњег извјештаја о извршењу буџета Републике Српске и јединица локалне самоуправе односе се на сљедеће:

- попис имовине и обавеза и усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза нису у потпуности вршени у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- неизмирене обавезе корисника буџета републике Српске из ранијег периода нису планиране на позицији издатака за отплату неизмирених обавеза из ранијих година у најмањем износу од 120.102.492 КМ, што није у складу са чланом 14. став (9) Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 10. ставови (3) и (4) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској. Сходно томе буџетски корисници у наведеном износу од 120.102.492 КМ нису исказали издатке по основу измирења обавеза из претходних година у извршењу буџета за 2016. годину, што није у складу са чланом 108. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова. По том основу издаци за отплату осталих дугова су потцијењени за наведени износ од 120.102.492 КМ;
- неке општине (2,5 милиона КМ) и фондови социјалне сигурности (12,3 милиона КМ) приликом измирења обавеза из ранијег периода нису исказали издатке по основу измирења обавеза из претходних година у извршењу буџета за 2016. годину, што није у складу са чланом 14. став (9) Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 108. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова;
- код установа и институција у надлежности Министарства просвјете и културе Републике Српске расходи за лична примања нису евидентирани у најмањем износу од 6.492.563 КМ (текући период 3.991.207 КМ и ранији период 2.501.356 КМ), као и расходи и обавезе по основу набавке роба и услуга најмање у износу од 1.877.836 КМ (текући период 1.093.469 КМ и ранији период 784.367 КМ), па су због тога укупни расходи и обавезе за лична примања потцијењени најмање у износу од 3.991.207 КМ, расходи и обавезе по основу набавке роба и услуга најмање у износу од 1.093.469 КМ, док је прецијењен финансијски резултат претходног периода најмање у износу од 3.285.723 КМ. Неевидентирање насталих расхода и обавеза није у складу са параграфима 23. и 24. МРС ЈС 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, као и са члановима 73. и

84. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској;
- по основу емисија трезорских записа у износу од 96.602.512 КМ, који су емитовани и исплаћени у току 2016. године, није извршено евидентирање преко примитака и издатака од издавања осталих хартија од вриједности, што није у складу са чланом 108. став (2) и 138. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова и члановима 87. и 93. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској;
 - на нивоу консолидованог финансијског извјештаја корисника буџета Републике Српске непокривени дефицит текућег периода у ПИБ-у исказан је у износу од 14.320.802 КМ. Тако исказани непокривени дефицит потребно је увећати у најмањим износима од: 26.977.699 КМ укалкулисаних обавеза које су због недостатка средстава евидентирание као расходи обрачунског карактера, 5.084.676 КМ неевидентираних обавеза (по основу текућих расхода) утврђених ревизијом у установама и институцијама у надлежности Министарства просвјете и културе Републике Српске и 120.102.492 КМ неисказаних издатака за отплату осталих дугова из ранијег периода. Тако утврђени резултат текућег периода у ПИБ-у представља непокривени дефицит у најмањем износу од 166.485.669 КМ. Износ исказаног непокривеног дефицита у ПИФ-у од 22.835.005 КМ по налазу ревизије потребно је увећати у најмањем износу од: 26.977.699 КМ за обавезе исказане на обрачунским расходима на фонду (01), 663.131 КМ за укалкулисане обавезе по основу текућих расхода на фонду (02), 5.084.676 КМ неевидентираних обавеза на фонду (01) по основу текућих расхода утврђених ревизијом у установама и институцијама у надлежности Министарства просвјете и културе Републике Српске и 120.102.492 КМ неисказаних издатака за отплату осталих дугова из ранијег периода. Тако утврђени резултат текућег периода у ПИФ-у представља непокривени дефицит у најмањем износу од 175.663.009 КМ. У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2016. године исказан је негативан финансијски резултат у износу од 118.324.111 КМ, који је потребно кориговати навише за 5.084.676 КМ (по основу напријед наведених неевидентираних текућих расхода утврђених код Министарства просвјете и културе Републике Српске), што по налазу ревизије даје негативан финансијски резултат у најмањем износу од 123.408.787 КМ. Такође, укупан негативан финансијски резултат ранијих година исказан у Билансу стања на дан 31.12.2016. године у износу 1.260.151.662 КМ потребно је кориговати навише за 4.150.375 КМ, тако да негативан финансијски резултат ранијих година на дан 31.12.2016. г. износи најмање 1.264.302.037 КМ;
 - у току 2016. године Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске се задужио по револвинг кредиту у износу од 16 милиона КМ, који није евидентиран на примцима од зајмова узетих од банака, као и на издацима за отплату главнице примљених зајмова у земљи, због чега су примци и издаци потцијењени, што није у складу са чланом 108. став (4) и 138. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова и члановима 87. и 93. Правилника о рачуноводству,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској;

- текући расходи који су евидентирани у оквиру осталих расхода обрачунског карактера у износу од најмање 27.640.830 КМ (26.977.699 КМ фонд (01) и 663.131 КМ фонд (02) захтијевају одлив новчаних средстава и стога у суштини не представљају расходе обрачунског карактера у смислу дефиниције дате чланом 95. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.
- исказане краткорочне обавезе код корисника буџета Републике Српске у најмањем износу од 113.031.970 КМ доспјеле за плаћање закључно са 31.12.2016. године укључене су у извршење буџета за 2016. годину. Расположена буџетска средства за њихово измирење нису обезбијеђена до истека рока за израду и достављање финансијских извјештаја. Наведене обавезе које реално нису могле бити измирене до истека рока за припрему и презентацију финансијских извјештаја (28.02.2017. године) утичу на нереално исказивање стварног извршења буџета текуће године, као и извршења буџета у наредној години за коју је Народна скупштина Републике Српске донијела одлуку о усвајању буџета. На нереално исказивање стварног буџета се односе и неевидентирани обавезе у најмањем износу од 5.084.676 КМ (Министарство просвјете и културе Републике Српске);
- у оквиру расхода обрачунског карактера (у оквиру осталих расхода обрачунског карактера на фонду 02 Привредна јединица „Дрина“ Фоча је погрешно исказала расходе по основу корекције вриједности потраживања од Казнено-поправног завода Фоча за потраживања која су настала у периоду прије 2002. године, а која до краја 2016. године нису била наплаћена);
- у збирним финансијским извјештајима Министарства правде Републике Српске вриједност земљишта, а тиме и трајних извора средстава је потцијењена (по процјени вриједности земљишта чији је власник Република Српска, а коју користе Казнено-поправни заводи Фоча и Требиње). Неке од институција у којима није вршена ревизија за 2016. годину нису извршиле признавање вриједности земљишта у својим финансијским извјештајима, иако су власници или корисници тог земљишта, услед чега су наведене позиције и у збирним финансијским извјештајима потцијењене. Ревизијским процедурама није могао бити утврђен потпуни износ за који су наведене позиције у збирним финансијским извјештајима Министарства правде Републике Српске потцијењене. Исправком уочене грешке као посљедица признавања вриједности земљишта извршена је корекције вриједности позиције земљишта и трајних извора средства у збирним финансијским извјештајима Министарства правде Републике Српске за 2016. годину (корекција је извршена у Казнено-поправном заводу Источно Сарајево). Исправка утврђене грешке није у потпуности урађена у складу са одредбама МРС-ЈС 3 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке, јер нису извршене преправке почетних салда средстава, нето имовине и трајних извора средстава, како је то наведено у параграфу 47. наведеног стандарда, као ни одговарајућа објелодањивања грешке из претходног периода наведена у параграфу 54. поменутог стандарда;

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- Привредна јединица „Дрина“ Фоча је своја потраживања по основу краткорочних зајмова датих Казнено-поправном заводу Фоча класификовала као краткорочне зајмове, иако су исти требали бити класификовани у оквиру позиције финансијских и обрачунских односа између буџетских јединица. Таква класификација ових потраживања није у складу са члановима 69. и 81. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова;
- краткорочно разграничени приходи Министарства правде Републике Српске (који се односе на улагања из донаторских средстава у зграду у Источном Сарајеву) су прецијењени док су дугорочно разграничени приходи потцијењени. Ријеч је о улагањима у грађевинске објекте који ће се користити у периоду дужем од једне године таква класификација наведених улагања није у складу са члановима 72. и 79. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова и важећим контним планом;
- Казнено поправни завод Фоча није признао укупну вриједност земљишта, те такав начин признавања и одмјеравања земљишта није у складу са параграфима 14. и 27. МРС-ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема (већ је наведена квалификација у оквиру Министарства правде);
- у финансијским извјештајима Казнено поправног завода Требиње нису признате обавезе које се односе на бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених настале у 2015. и у 2016. години. Усљед наведеног вриједност обавеза за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених је потцијењена, док су финансијски резултат ранијих година, као и расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених потцијењени респективно;
- Казнено поправни завод Требиње није исказао вриједност земљишта које се користи за обављање основне дјелатности, што није у складу са параграфом 14. МРС-ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема. Стога су вриједност земљишта и трајни извори средстава потцијењени (већ је наведена квалификација у оквиру Министарства правде);
- нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми више је исказана у књиговодственим евиденцијама и финансијским извјештајима Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске у односу на стварно стање утврђено годишњим пописом на дан 31.12.2016. године;
- нису исказани примици од финансијске имовине по основу наплате потраживања из ранијих година, што није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова и Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској;
- примици од финансијске имовине, који се односе на наплату дугорочних зајмова по доспјелим ратама, окончаног судског спора, поврата неутрошених подстицајних средстава за запошљавање, трошкова судских спорова од предузећа и краткорочних потраживања из ранијих година, нису класификовани у складу са члановима 136 и 137 став 5 Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова и

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

чланом 93 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Погрешном класификацијом за наведени износ прецијењени су остали непорески приходи, а потцијењени примици од финансијске имовине,

- признавање прихода по основу једнократних концесионих накнада од стране учесника на позиву за додјелу концесија врши се на готовинској основи, што није у складу са МРС ЈС 9 – Приходи из трансакција размјене, параграф 19;
- у Министарству индустрије, енергетике и рударства обрачунате су бруто плате за лице које нема заснован радни однос и при евидентирању наведених расхода извршена је класификација истих у оквиру расхода за бруто плате, што није у складу са чланом Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова. Порезе и доприносе, по наведеном обрачуну плата, системски није могуће пријавити у евиденције Пореске управе Републике Српске и пријава пореза и доприноса (по обрасцу 1002-Пријава пореза и доприноса у порески систем евиденције) није усаглашена са укупним износом обрачунатих и уплаћених пореза;
- инвестициона имовина је потцијењена, а пословни објекти и простори прецијењени код Министарства здравља и социјалне заштите, јер вриједност пословног простора издатог у закуп није исказана (правилно класификована) у складу са чланом 23. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета републике, општина, градова и фондова и са захтјевима параграфа 20. и 21. МРС ЈС 16 – Инвестициона имовина;
- краткорочне обавезе које доспијевају до годину дана по основу накнаде за коришћење гаранције од Нове Банке а.д. Бања Лука су исказане у оквиру обавеза по основу трошкова сервисирања зајмова у земљи, што није у складу са чланом 76. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета републике, општина, градова и фондова. Обавезе из пословања су потцијењене, док су истовремено прецијењене обавезе по основу трошкова сервисирања зајмова у земљи;
- приходи остварени по основу закупа у неким институцијама основног образовања признају се на готовинској (у висини наплаћеног закупа) умјесто на обрачунској основи, што није у складу са параграфом 19. МРС ЈС 9 - Приходи из трансакција размјене и чланом 89. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској;
- ЈУ Агенција за акредитацију високошколских установа је у оквиру прихода од пружања јавних услуга евидентирала приходе остварене по међународном Темпус пројекту, што није у складу са чланом 124. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова. Сходно наведеном, прецијењени су приходи од пружања јавних услуга, а потцијењени су текући грантови од међународних организација;
- ЈУ Студентски центар "Никола Тесла" Бања Лука је у оквиру расхода за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених евидентирала дате помоћи, што није у складу са чланом 92. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

буџетске кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова. Сходно наведеном, прецијењени су расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених, а потцијењени су грантови;

- као што је наведено и у више претходних извјештаја о ревизији, у оквиру исказаних обавеза из пословања су и обавезе бившег Министарства одбране за набавку роба и услуга у земљи у износу од 7.463.282 КМ и обавезе према физичким лицима у износу од 6.037.849 КМ. Наведене обавезе нису на одговарајући начин пописане и усаглашене. За ове обавезе Министарство финансија Републике Српске није извршило детаљну анализу, нити постоје вјеродостојне књиговодствене исправе о настанку пословног догађаја, што није у складу са чланом 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској;
- неке књиговодствене исправе не задовољавају захтјеве књиговодствене исправе која треба да одражава суштину пословног догађаја на који се односи, сходно Закону о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Због наведеног признавање поједине нефинансијске имовине у сталним средствима није извршено у складу са захтјевима МРС ЈС 17-Некретнине, постројења и опрема, параграфи 14, 26 и 30 и МРС ЈС 31-Нематеријална имовина, параграфи 28 -36;
- код великог броја буџетских корисника, фондова и општина присутне су неправилне класификације прихода и примитака, расхода и издатака, као и имовине и обавеза;
- на дан 31.12.2016. године значајан број средстава Фонда здравственог осигурања Републике Српске (моторна возила, канцеларијски намјештај, рачунарска опрема и опрема за гријање, вентилацију и хлађење) је у цјелости отписан, а и даље је у употреби. Није извршена провјера резидуалне вриједности и вијека трајања, што није у складу са МРС-ЈС 17-Некретнине, постројења и опрема, параграф 67.
- код дијела општина дио текућих расхода и издатака за нефинансијску имовину није признат на обрачунском основу, у периоду у коме проистиче обавеза плаћања;
- потраживања Завода за запошљавање Републике Српске у износу од 3.091.098 КМ, по основу трансфера за финансирање пројеката запошљавања из 2015. године, искњижена су на терет резултата ранијих година као исправка грешке. Сходно чињеници да је у питању отпис потраживања на основу Одлуке Владе Републике Српске о промјени извора финансирања, од 17.03.2016. године, финансијски резултат ранијих година и расходи обрачунског карактера потцијењени су, а финансијски резултат текуће године прецијењен за износ од 3.091.098 КМ;
- већи број средстава Завода за запошљавање Републике Српске (углавном канцеларијског намјештаја и рачунарске опреме) исказан је по вриједности од 1 КМ, односно средства нису призната по употребној-фер вриједности и није одређен преостали вијек употребе, што није у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема, параграф 67.
- код већине општина вршено је евидентирање пореских потраживања на основу података који нису поуздани што је довело до погрешног исказивања прихода обрачунског карактера и краткорочних потраживања, као и финансијског резултата. Потраживања (из евиденција Пореске управе) за које је рок плаћања продужен на период дужи од годину дана,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

нису класификована по рочности, па су дугорочна потраживања потцијењена, а краткорочна прецијењена;

- имовина која је уписана у судски регистар јавних установа (чији су оснивачи општине) није исказана у главним књигама општина па су исказане позиције нефинансијске имовине у сталним средствима потцијењене;
- евидентирање пословних догађаја у оквиру ванбилансне евиденције није у потпуности вршено у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова;
- поједине општине, Завод за запошљавање Републике Српске, Фонд за дјечију заштиту Републике Српске и Фонд здравственог осигурања Републике Српске нису сачинили Биланс новчаних токова у складу са дефинисаним правилима па исти не пружају релевантне информације о новчаним токовима у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима;
- Напомене (образложења) које су сачињене уз финансијске извјештаје не пружају у потпуности све релевантне информације у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и чланом 57. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова (Министарство просвјете и културе),

Утврђене грешке и неправилности које су за последицу имале мишљење са резервом за финансијске извјештаје јавних установа биле су сљедеће:

- пописом имовине и обавеза и усклађивањем књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза у 2016. години нису у потпуности остварени циљеви и методе пописа који су дефинисани Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- приходи Дома здравља Челинац од дотација из буџета општине Челинац нису евидентирани на обрачунској основи, што није у складу са чланом 53. став 2. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. У оквиру пословних расхода евидентирани су услуге и радови који су повезани са инвестиционим одржавањем и опремањем објеката, што није у складу са захтјевима MPC 16 – Некретнине, постројења и опрема.
- у пословним евиденцијама Дома здравља Челинац није евидентиран системски и апликативни софтвер за тимове породичне медицине по Уговору о испоруци и инсталацији системског софтвера за праћење рада тимова породичне медицине у Републици Српској из 2007. године у бруто вриједности од 33.907 KM.
- класификација дугорочних обавеза по основу Уговора о зајму ЈЗУ Дом здравља Челинац са Фондом здравственог осигурања Републике Српске није извршена у складу са чланом 29. став 6. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Класификација краткорочних обавеза по основу Споразума о зајму са Фондом здравственог осигурања Републике Српске није извршена у складу са чланом 30. став 10. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. На дан 31.12.2016. године није извршена правилна класификација дугорочно разграничених

прихода у складу са чланом 28. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

- није правилно исказана ванбилансна актива и ванбилансна пасива Дома здравља Челинац;
- при састављању финансијских извјештаја за Дом здравља Челинац није извршена процјена сталности пословања, као ни потребна објелодањивања у Напоменама уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2016. године, што није у складу са захтјевима MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 25, 26 и 125.
- у пословним евиденцијама Дома здравља Билећа није евидентиран системски и апликативни софтвер за тимове породичне медицине по Уговору о испоруци и инсталацији системског софтвера за праћење рада тимова породичне медицине у Републици Српској из 2007. Године;
- због погрешног евидентирања обавеза за камате, које представљају обавезу објављивања у Нотама, више су исказани дугорочни финансијски пласмани код Дома здравља Билећа;
- није извршена процјена наплативости других краткорочних потраживања Дома здравља Билећа, што није у складу са параграфом 20. MPC 18 - Приходи и није извршена исправка потраживања у складу са параграфом 37. MPC 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке. Сходно наведеном губитак текућег периода је потцијењен;
- остали основни капитал Дома здравља Билећа и губитак до висине капитала нису исказани у финансијским извјештајима, што није у складу са члановима 22. став. 9. и 27. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Мишљење са резервом за усклађеност

У складу са ISSAI 4000 – *Стандард за ревизију усклађености*, мишљење са резервом за усклађеност пословања се изражава у ситуацијама када су неусклађености са законском и другом регулативом значајне (мјерене у односу на критеријуме квантитативне и квалитативне материјалности), али нису распрострањене или уколико ревизори нису у могућности да прибаве довољно одговарајућих ревизијских доказа везаних за досљедну примјену законских и других прописа. Битно је да се те неусклађености могу квантификовати или јасно утврдити њихов утицај на активности, трансакције и информације садржане у финансијским извјештајима.

Утврђене неправилности које су за посљедицу имале мишљење са резервом за усклађеност пословања код ревидираних субјеката односе се на следеће:

- поступци јавних набавки нису у потпуности проведени у складу са Законом о јавним набавкама и одговарајућим подзаконским прописима (уопште нису проведене процедуре јавних набавки или су уочена значајна одступања од дефинисаних процедура, одступања реализације од плана набавки, извјештавање и др);
- због повећаног обима посла вршени су приједи радника супротно одредбама Закона о државним службеницима Републике Српске;

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- привремени распоред запослених вршен је на више вреднована рана мјеста без поштовања прописаних процедура;
- накнаде за службена путовања исплаћиване су лицима која нису запослена у Министарству, што није у складу са Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- платни коефицијенти нису у потпуности усклађени са Законом о платама запослених у органима управе Републике Српске;
- интерна акта нису донесена или нису усклађена са важећом законском регулативом (правилници, нису дефинисани критеријуми за додјелу грантова, субвенција и дознака и друго);
- општине углавном нису донијеле интерна акта прописана законима која се односе на: одлуку о комуналној накнади и програм заједничке комуналне потрошње сходно члановима 21. и 22. Закона о комуналним дјелатностима, програм уређења градског грађевинског земљишта сходно члану 4. тачка (3) Правилника о обрачуна накнаде трошкова уређења градског грађевинског земљишта; одлуку о разврставању локалних путева и улица у насељу, стратегију развоја локалних путева и улица у насељу, посебан акт о управљању, грађењу, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева и улица у насељу као и посебан акт којим се прописују послови редовног и ванредног одржавања, рехабилитације и заштите локалних путева и улица у насељу, обим појединих радова и рокови извођења тих радова како је дефинисано члановима 10, 13, 16 и 32. Закона о јавним путевима;
- Скупштине општина нису доносиле: програм коришћења средстава по основу накнаде дефинисане чланом 195. Закона о водама; план утрошка средстава по основу накнаде дефинисане чланом 81. Закона о заштити од пожара и програм утрошка средстава остварених од концесионих накнада дефинисаних чланом 32. Закона о концесијама;
- приликом додјеле грантова и дознака на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова нису у потпуности поштоване донесене процедуре које се односе на: додјелу новчаних средстава за рад удружења; финансирање помоћи за обнову и санацију вјерских објеката, комуналне и путне инфраструктуре и друштвених домова и одабир корисника средстава намијењених за потребе одрживог повратка избјеглицама, расељеним лицима и повратницима на подручју Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине;
- дефинисани критеријуми за расподјелу средстава на име грантова за финансирање пројеката и програма нису се у потпуности поштовали;
- додјела средстава гранта није вршена у складу са Методологијом управљања грантовима за пројекте и програме који се финансирају или суфинансирају средствима буџета Републике Српске у дијелу: доношења интерних аката за ресор спорта и омладине, начина додјеле средстава, оцјењивања односно вредновања, извјештавања, контроле и надзора за све ресоре;
- у вези са процедурама додјеле подстицајних средстава за развој пољопривреде и села утврђене су неправилности које се односе на процедуре додјеле средстава, додјеле се врше на основу доказа са ниским нивоом поузданости, па постоји потреба за накнадним теренским провјерама које у 2016. г. нису вршене, није обезбијеђен континуитет у

вршењу теренских контрола испуњености услова за додјелу подстицаја у складу са идентификованим ризицима и друго;

- доношење рјешења о одгоди плаћања пореских обавеза од стране Министарства финансија Републике Српске није у потпуности у складу са Законом о одгођеном плаћању пореског дуга, чиме није проведена препоруку ревизије из ревизорског извјештаја за 2015. годину, (наведено и 2016. године);
- Народна скупштина Републике Српске није донијела одлуку о укупном краткорочном и дугорочном задуживању које може настати у току фискалне године, како је прописано Законом о задуживању, дугу и гаранцијама, већ су донесене појединачне одлуке за одређене пројекте или за дио (дугорочни) финансирања буџетског дуга,
- код Јавних инвестиција, изузев пројекта отплате обавеза према банкама за Административни центар у Бањалуци, одређени приоритетни пројекти нису планирани Приједлогом програма јавних инвестиција Републике Српске за период 2016 - 2018. Година;
- значајан дио новчаних средстава са escrow рачуна (рачуна приватизације и сукцесије) у протеклим годинама дат је у виду позајмица и зајмова (на основу одлука Владе Републике Српске). За позајмице за које нису потписани уговори, односно нису дефинисане основне одредбе позајмљивања, Влада појединачним одлукама пролонгира рокове поврата средстава;
- општине углавном нису сачињавале дугорочни план за измирење неизмирених обавеза у складу са чланом 30 Закона о фискалној одговорности у Републици Српској;
- код појединих општина план готовинских токова за извршење буџета није сачињаван;
- корисници буџета Републике Српске и корисници буџета општина су у току 2016. године стварали обавезе веће од буџетом и каснијим прерасподјелама одобрених и расположивих средстава, што није у складу са члановима 39. и 40. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Негативно мишљење

У складу са ISSAI 1705 – *Модификације мишљења у извјештају независног ревизора*, негативно мишљење се изражава када "након што прикупи довољно адекватних ревизијских доказа, ревизор закључи да погрешни искази, појединачно или заједно, имају материјалан и прожимајући ефекат на финансијске извјештаје".

Изражавање таквог мишљења јасно указује на чињеницу да финансијски извјештаји нису на фер и објективан начин приказали пословање ревидираног субјекта.

Негативно мишљење за финансијске извјештаје за 2016. годину дато је за финансијске извјештаје општинама Крупа на Уни, Братунац, Билећа, Оштра Лука и Козарска Дубица. Разлози за давање негативног мишљења биле су бројне грешке и неусаглашене и нетачно презентоване финансијске информације о приходима и примицима, расходима и издацима, као и имовини и обавезама.

Препоруке субјектима ревизије

У оквиру издатих ревизијских извјештаја у периоду од 01.09.2016. до 31.08.2017. године (**укупно 67**) Главна служба за ревизију дала је **укупно 628 препорука**, од којих се на отклањање неправилности и грешака уочених у финансијским извјештајима односи 333, а на отклањање узрока неусклађености пословања 295.

За јавна предузећа, фондове који послују по посебним прописима и јединице локалне самоуправе чије су ревизије извршене у периоду од 01.09. до 31.12.2016. године дате су 184 препоруке, а за министарства и друге кориснике буџета, фондове социјалне сигурности, јединице локалне самоуправе и јавне установе (период ревизије 01.01-31.8.2017.) дате су 444 препоруке.

Према подацима из Јавног регистра ревизорских препорука (доступан на веб сајту Главне службе за ревизију), статус провјерених препорука са 31.07.2017. године је следећи:

- 56,64% односи се на потпуно проведене препоруке,
- 22,79% на дјелимично проведене и
- 20,57% на непроведене препоруке.

Главна служба за ревизију нема довољно расположивих капацитета да у релативно реалном времену провјери статус свих датих препорука, што представља посебан проблем у вези са препорукама датим субјектима код којих се ревизија не проводи редовно (јавна предузећа, јединице локалне самоуправе и др.). Од досад укупно датих препорука, почевши од препорука за фискалну 2012. годину датих током ревизије проведене у 2013. години, са 31. јулом 2017. године провјерен је статус за њих око 70%, што представља значајно повећање у односу на раније периоде, међутим, и даље је неопходно јачати ревизорске капацитете за активности на накнадном прегледу статуса датих препорука.

Примједбе достављене на нацрте извјештаја

Субјекти ревизије (од укупно 67) доставили су примједбе на укупно 17 нацрта ревизијских извјештаја (на 5 нацрта у циклусу ревизије у периоду од 01.09. до 31.12.2016. год. и на 12 нацрта у циклусу ревизије у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године). Све примједбе су са дужном пажњом и на професионалан начин размотрене од стране одговорних у Главној служби за ревизију. Примједбе које су биле документоване и оправдане прихваћене су и извршене су одговарајуће корекције у коначним ревизијским извјештајима.

Највећи број примједби није документован новим и релевантним доказима и углавном се сводио на образложења разлога због којих је дошло до одређених грешака, неправилности или неусклађености које су квалификоване у ревизијским извјештајима.

Такве примједбе нису прихваћене, јер суштински нису имале утицај на налазе и закључке које су ревизијски тимови презентовали у ревизијским извјештајима на основу спроведених ревизијских поступака и метода испитивања.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

Резултати провјера статуса препорука у периоду од 01.01. до 31.08.2017. године

Преглед извршених активности на провјери статуса датих ревизорских препорука по ревизорским извјештајима за 2014. годину

РБ	Назив субјекта провјере	Закључак
1	ЈП "Аутопутеви Републике Српске" д.о.о. Бања Лука	резерва
2	ЈКП "Водовод и канализација" а.д. Нови Град	резерва
3	Републичка управа цивилне заштите	резерва
4	ЈКП "Водовод" а.д. Бања Лука	позитиван
5	ЈКП "Водовод и канализација" а.д. Брод	резерва
6	ЈКП "Водовод и канализација" а.д. Бијељина	резерва
7	Ваздухопловни сервис	резерва
8	ЈКП "Бобас" а.д. Котор Варош	резерва
9	ЈУ Воде Српске	резерва
10	Општина Источна Илиџа	резерва
11	Општина Источно Ново Сарајево	резерва
12	Општина Прњавор	негативан
13	Републичка управа за инспекцијске послове	резерва

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

3. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ РЕВИЗИЈА УЧИНКА

Планиране и проведене ревизије учинка

У складу са одређењима из Стратегије развоја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске за период 2014 – 2020. године, а у складу са капацитетима Главне службе за ревизију, у ревизијском циклусу 2016/2017. година планирано је да се проведе пет ревизија учинка и један накнадни преглед провођења препорука:

- Ефективност остваривања права у социјалној заштити,
- Управљање јавним набавкама у Републици Српској,
- Стипендирање студената у Републици Српској,
- Организација и функционисање интерне ревизије у јавном сектору Републике Српске,
- Радни спорови у јавном сектору и њихов утицај на Буџет Републике Српске и
- Накнадни преглед провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Безбједност саобраћаја на путевима у Републици Српској.“

Наведене ревизије односе се на подручја: финансијски менаџмент у јавном сектору, финансијско управљање и контрола, јавне набавке, социјална заштита, стандард студената и радни односи.

Ове ревизије учинка планиране су у складу са мандатом утврђеним у Закону о ревизији јавног сектора Републике Српске, у складу са ISSAI стандардима ревизије за јавни сектор, Методологијом за ревизију учинка и интерним правилима и процедурама Главне службе за ревизију. Прелиминарни налази ревизије учинка су путем фокус групе представљени ревидованим институцијама и другим заинтересованим странама и на тај начин је обезбијеђен додати квалитет, разумљивост и прихватљивост налаза ревизије и извјештаја ревизије учинка.

Преглед планираних ревизија учинка у годишњем плану за 2017. годину

Ред. бр.	Ознака ревизије	Назив ревизије	Број ИЈС обухваћених ревизијом	Период обухваћен ревизијом
1	РУ 002-16	Ефективност остваривања права у социјалној заштити	52	2013-2016
2	РУ 003-16	Управљање јавним набавкама у Републици Српској	10	2014-2016
3	РУ 004-16	Стипендирање студената у Републици Српској	10	2012-2016
4	РУ 005-16	Организација и функционисање интерне ревизије у јавном сектору Републике Српске	9	2014-2016
5	РУ 001-17	Радни спорови у јавном сектору и њихов утицај на Буџет Републике Српске	6	2014-2016

Избором подручја ревизије и тема које су предмет ревизије Главна служба за ревизију је у функцији остваривања општих циљева утврђених стратегијама и политикама власти Републике Српске и у функцији унапређења општег и финансијског управљања у јавном сектору Републике Српске. Да би се испунио

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

општи циљ ревизије учинка, она кроз процес ревизије обухвата више институција јавног сектора које имају одређене улоге, надлежности и одговорности повезане се ревизијским проблемом који је предмет ревизије у дужем временском периоду. У наредној табели је преглед планираних ревизија учинка, временски период који је обухваћен ревизијом и број институција јавног сектора обухваћених ревизијом.

На овај начин је могуће одређене ревизијске проблеме који су предмет ревизије сагледати на свеобухватан и систематичан начин а налазе ревизије учинити квалитетним, разумљивим и прихватљивим. Међутим да би се постигли ефекти од проведених ревизија учинка потребно је осигурати:

- активан однос Владе Републике Српске и институција обухваћених ревизијом по Извјештајима ревизије учинка,
- активан мониторинг од стране Главне службе за ревизију и
- активну улога Одбора за ревизију Народне скупштине Републике Српске.

Ревизијски циклус је започео у другој половини 2016. године и до писања овог извјештаја проведене су три ревизије учинка, један накнадни преглед и једно предстудијско испитивање. Наведене ревизијске активности резултирале су са три извјештаја ревизије учинка, једним извјештајем о накнадном прегледу и једним меморандумом о предстудијском испитивању. Објављени су сљедећи извјештаји:

- Извјештај ревизије учинка „Ефективност остваривања права у социјалној заштити“,
- Извјештај ревизије учинка „Управљање јавним набавкама у Републици Српској“,
- Извјештај ревизије учинка „Организација и функционисање интерне ревизије у јавном сектору Републике Српске“
- Извјештај о накнадном прегледу провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Безбједност саобраћаја на путевима у Републици Српској“,
- Меморандум о предстудијском испитивању „Радни спорови у јавном сектору и њихов утицај на Буџет Републике Српске“.

Поред наведених ревизија учинка, накнадних прегледа и предстудијских испитивања, у периоду који није био обухваћен претходним Годишњим ревизорским извјештајем проведене су двије ревизије учинка и један накнадни преглед који су планирани Годишњим планом ревизија за 2016. годину. Наведене ревизијске активности резултирале су са извјештајима:

- Извјештај ревизије учинка „Управљање потраживањима јавних предузећа“
- Извјештај ревизије учинка „Ангажовање физичких лица без заснивања радног односа у органима управе“ и
- Извјештај о накнадном прегледу провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Управљање грантовима“

На нацрте извјештаја ревизије учинка институције обухваћене ревизијом у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске имају право да доставе примједбе. Ревидоване институције су се углавном изјасниле на нацрте извјештаја ревизије учинка у форми коментара, да су без примједби и веома афирмативно о темама и извјештајима ревизије учинка.

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

Примједбе које су доставиле ревидоване институције размотрене су са посебном пажњом, а основане и документоване примједбе прихваћене и укључене у коначне извјештаје ревизије учинка.

Подаци о датим примједбама на извјештаје ревизије учинка који су обухваћени овим Годишњим ревизорским извјештајем

Ред. Бр.	Ознака ревизије	Назив ревизије учинка	Број ИЈС којима су достављени извјештаји	Број ИЈС које су доставиле примједбе
1	РУ 002-15	Управљање потраживањима јавних предузећа	9	-
2	РУ 001-16	Ангажовање физичких лица без заснивања радног односа у органима управе	8	2
3	РУ 002-16	Ефективност остваривања права у социјалној заштити	52	-
4	РУ 003-16	Управљање јавним набавкама у Републици Српској	10	2
5	РУ 005-16	Организација и функционисање интерне ревизије у јавном сектору Републике Српске	9	1
6	РУ 001-17	Радни спорови у јавном сектору и њихов утицај на Буџет Републике Српске	-	-
7	РУ 002-12-НП	Накнадни преглед провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Управљање грантовима“	6	-
8	РУ 004-12-НП	Накнадни преглед провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Безбједност саобраћаја на путевима у Републици Српској“	7	-
Укупно			101	5

Преглед броја институција које су обухваћене ревизијом и броја институција које су доставиле примједбе, обима, карактера и суштине примједби указује на висок ниво усаглашености налаза, закључака и препорука између Главне службе за ревизију и институција обухваћених ревизијом.

Резултати појединачних ревизија учинка презентовани су путем извјештаја ревизије учинка који садрже детаљне налазе, закључке и препоруке. Извјештаји ревизије учинка јавни су документи, достављени су свим институцијама у складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (Народној скупштини Републике Српске – Одбор за ревизију, Предсједнику Републике Српске, Влади Републике Српске, Министарству финансија и ревидованим институцијама), а доступни су и на веб сајту Главне службе за ревизију.

Провођење ревизије учинка "Стипендирање студената у Републици Српској" је у току.

3.1. Општи закључци актуелног циклуса ревизије учинка

Посматрајући појединачне извјештаје ревизије учинка, актуелни ревизијски циклус показао је да:

- активности и мјере институција јавног сектора у подручјима које су ревидоване нису дале резултате који би били у функцији остваривања стратешких циљева и одређених утврђених стратегијама и политикама власти у Републици Српској,
- многа подручја за које је надлежна Република Српска нису обухваћена стратегијама и стратешко-развојним документима. За стратегије које постоје и које се имплементирају не проводи се редовна анализа, евалуација и извјештавање о провођењу тих стратегија и мјера и активности утврђених акционим плановима за провођење стратегија,
- у стратегијама, стратешко-развојним и планским документима нису довољно наглашени принципи економичности, ефикасности и ефективности, а оперативни документи, мјере и активности нису примарно усмјерени на остваривање тих принципа,
- постоје одређене слабости у стратешком, годишњем и оперативном планирању укључујући и финансијско планирање. У процесу планирања не постављају се јасни стратешки и оперативни циљеви, планске и програмске активности, ресурси за њихову реализацију, резултати и утицај резултата на остваривање стратешких и оперативних циљева,
- интерни прописи институција јавног сектора су међусобно неусклађени, као и са релевантним законима и захтјевима професионалних стандарда, те недовољно утичу на постизање ефикасности, ефективности и транспарентности рада институција јавног сектора,
- предлагању и креирању мјера системског и оперативног карактера нису претходиле анализа и евалуација постојећег стања, нити су се периодично вршиле анализе и евалуације постигнутих резултата и испуњених циљева примјеном нових системских и оперативних мјера,
- нису успостављени или се недовољно користе интерни капацитети за контролу, ревизију и евалуацију. Проведене интерне контроле, ревизије и евалуације нису у функцији унапређења организације и функционалности јавног сектора и управљања активностима и процесима у јавном сектору,
- постојећи систем извјештавања није оријентисан ка учинку. Извјештаји и информације институција јавног сектора не садрже податке и информације о оствареним резултатима, постигнутим циљевима, утицају резултата на постизање утврђених циљева, имплементацију усвојених стратегија и политика,
- професионални развој укључујући и едукације запослених у јавном сектору нема карактер организоване и планске активности уз изражен пасиван однос јавног сектора. Постојећи начин едукација није у функцији компетентности запослених у остваривању улоге институција јавног сектора,
- процеси у надлежности институција јавног сектора временски трају дуго, дуже од рокова прописаних законом, уз веома изражену варијабилност и утичу на остваривање одређених права и принципа правремености, једнакости и равноправности,
- ресурси који се ангажују на провођењу активности и процеса који су предмет ревизије учинка не користе се на најбољи могући начин,

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за 2017. годину

- постоји недовољан ниво надзора над активностима у надлежности јавног сектора у погледу економичности, ефикасности и ефективности, те
- да постоји недовољан ниво транспарентности активности које проводе институције јавног сектора и докумената које су резултат тих активности.

На основу налаза ревизије и општих и посебних закључака формулисане су препоруке институцијама јавног сектора на краткорочној и дугорочној основи чијом имплементацијом је могуће унаприједити организацију, функционисање и управљање јавним сектором а јавну одговорност подићи на један виши ниво. Путем пет Извјештаја ревизије учинка Главна служба за ревизију понудила је укупно 26 препорука Влади РС, министарствима, и другим институцијама јавног сектора које су надлежне и одговорне за управљање активностима и процесима који су били предмет ревизије учинка.

3.2. Провођење препорука

У складу са Стратегијом развоја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске за период 2014 – 2020. године и у складу са Акционим планом за спровођење Стратегије развоја за 2014. годину, успостављен је Јавни регистар препорука ревизије учинка. Успостављање регистра препорука има за циљ да се на један јединствен и систематичан начин прикажу препоруке које Главна служба за ревизију у извјештајима ревизије учинка даје институцијама јавног сектора чије активности и процеси су ревидирани кроз ревизију учинка. Успостављање регистра препорука је у функцији подизања квалитета ревизије учинка као и пружања нове додате вриједности за јавни сектор Републике Српске у цјелини и институције обухваћене ревизијом.

Анализом регистра препорука ревизије учинка из ревизијског циклуса 2015/2016. година стање донесених акционих планова институција којима су препоруке упућене је сљедеће:

Ред. бр.	Ознака ревизије	Назив ревизије	Број ИЈС обвезника АП	Број ИЈС које су доставиле АП
1	РУ 001-15	Планирање буџетских издатака	8	-
2	РУ 002-15	Управљање потраживањима јавних предузећа	10	9
3	РУ 003-15	Управљање задуживањем и дугом у Републици Српској	2	-
4	РУ004-15	Економичност и ефикасност употребе службених возила у Влади Републике Српске	17	3
5	РУ 001-16	Ангажовање физичких лица без заснивања радног односа у органима управе	9	1
У к у п н о			46	13

Напријед наведени подаци показују да је изостала реакција Владе РС и других институција јавног сектора којима су препоруке упућене иако је израда

Акционих планова њихова обавеза која проистиче из одредби Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске.

Карактеристично је да за двије ревизије учинка из претходног ревизијског циклуса и то: „Планирање буџетских издатака“ и „Управљање задуживањем и дугом у Републици Српској“, ни једна од институција обухваћених ревизијом није доставила акциони план за провођење препорука ревизије учинка у складу са чланом 19. став 4. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске. У ревизији учинка „Планирање буџетских издатака“ институције обухваћене ревизијом нису имале ни примједбе на Нацрт извјештаја што на неки начин указује на висок ниво усаглашености и прихватљивости Извјештаја ревизије учинка.

Накнадни прегледи провођења препорука ревизије учинка показују да је недовољан ниво проведености препорука да би се могли очекивати одређени видљиви ефекти од проведених ревизија учинка. Два проведена накнадна прегледа провођења препорука по извјештајима ревизије учинка показују да од 29 препорука које су биле предмет накнадног прегледа око 30% препорука је проведено, а око 40% је дјелимично проведено, са веома израженим варијацијама проведених препорука по ревизијама и по институцијама.

Један од основних проблема у праћењу реализације препорука ревизије учинка је недостатак капацитета – ресурса у Главној служби за ревизију неопходних да би се у континуитету могло да прати поступање ревидираних институција по извјештајима ревизије учинка, поступање по акционим плановима и реализација мјера и активности из акционих планова и њихови ефекти.

3.3. Изводи из појединачних извјештаја ревизије учинка објављених у другој половини 2016. године

Ревизија учинка „Управљање потраживањима јавних предузећа“

Основна сврха ове ревизије учинка била је да се испита да ли се ефикасно управља потраживањима јавних предузећа, кроз сагледавање стања и структуре потраживања, предузетих мјера и резултата које су дале предузете мјере на плану наплате потраживања, те да ли је вршен адекватан надзор над управљањем потраживања јавних предузећа.

На основу проведеног испитивања у девет јавних предузећа републичког и локалног нивоа формиран су налази ревизије. Најзначајнији налази који рефлектују управљање потраживањима у јавним предузећима су следећи:

- информације о потраживањима јавних предузећа из узорка, иако су садржане у већем броју докумената, не садрже цјеловите податке о степену наплате истих и њиховој структури по старости, по групама потрошача или по секторима и подручјима. Подаци о старосној структури потраживања, до којих је ревизија дошла током истраживања, указују да у већини јавних предузећа из узорка највеће учешће у укупним бруто потраживањима чине потраживања старости преко једне године, а од тога значајан дио су потраживања старости преко пет година,
- потрошачи по основу све три врсте посматраних услуга касне у плаћању потраживања. Највише у плаћању касне потрошачи за испоручену

електричну енергију, затим за топлотну енергију и на крају за испоручену воду. У посматраном периоду, ризична потраживања посматрано по основу испоручене све три врсте услуга имају пораст у 2015. години у односу на 2011. годину. Тај пораст у 2015. години износи више од 100% за испоручену електричну енергију, 10% за испоручену воду и 5% за испоручену топлотну енергију,

- у плановима пословања јавних предузећа из узорка један од пословних циљева дефинисан је као остварење потпуне наплате испоручене врсте услуге од потрошача, 100% наплата и обезбјеђење провођења свих за то потребних мјера. Иако се у плановима наводи потреба обезбјеђења провођења свих мјера у циљу потпуне наплате (100%) испоручене врсте услуге од потрошача, ове мјере нису цијеловито наведене и детаљно образложене,
- извјештаји о реализацији плана пословања и друга акта у виду информација садрже податке и информације о стању укупних потраживања, без потпуних информација о степену наплате и њиховој структури по разним основама. У извјештајима нису презентовани јасни, упоредни показатељи о планираном и оствареном степену наплате по разним основама. У извјештајима су изостале јасне информације о ефектима проведених мјера и активности о наплати и узроцима њихове недовољне успјешности,
- јавна предузећа су предузимала значајан број мјера у циљу побољшања степена наплате потраживања и успјешнијег управљања потраживањима. Вршени су репрограмирање потраживања, искључења потрошача, утужења и наплата путем извршних поступака. Ипак, ове мјере нису значајније утицале на побољшање степена наплате и промјену структуре потраживања, а што се види по показатељима стања и структуре потраживања приказаним по разним основама.
- органи управљања располажу бројним и разноврсним механизмима за успјешно управљање потраживањима, међутим, те механизме не користе у потпуности да би утицали на већу успјешност управљања потраживањима,
- Влада Републике Српске, ресорна министарства и органи јавних предузећа у посматраном периоду предузимали су селективне мјере и активности на плану наплате потраживања од појединачних купаца-потрошача. Предузимане мјера нису значајно утицале на побољшање наплате потраживања и успјешност управљања потраживањима јавних предузећа.

Основни закључак ове ревизије учинка је да управљање потраживањима јавних предузећа није довољно успјешно и поред значајног броја предузетих мјера. Показатељи структуре потраживања, кашњења у наплати и степен наплате потраживања нису значајније побољшани. Управљање потраживањима јавних предузећа је комплексно питање и дио је општег питања управљања јавним предузећима са израженим утицајем на финансијску позицију јавних предузећа. Управљање потраживањима јавних предузећа подразумијева активан ангажман Владе Републике Српске, ресорних министарства и органа јавних предузећа. На основу налаза и закључака ревизије, а у складу са улогама, надлежностима и одговорностима у управљању јавним предузећима, препоруке су упућене Влади Републике Српске и јавним предузећима.

Ревизија учинка „Ангажовање физичких лица без заснивања радног односа у органима управе“

Основна сврха ове ревизије била је да испита да ли Влада Републике Српске, односно министарства, републички органи управе и републичке управне организације, ангажовањем физичких лица за обављање послова без заснивања радног односа управљају на ефикасан начин, као и да ли се њиховим ангажманом постижу очекивани резултати.

На основу проведеног испитивања у одређеном броју министарстава, републичких управа и републичких управних организација утврђени су налази ревизије учинка. Основни налази указују на неефикасно управљање ангажманом физичких лица у органима управе:

- приликом планирања рада органи управе се нису бавили утврђивањем потреба за ангажовањем физичких лица без заснивања радног односа, осим у смислу потребних финансијских средстава,
- на основу постојеће планске документације није могуће утврдити да се средства планирају на основу документоване и образложене потребе за ангажманом физичких лица без заснивања радног односа, нити је могуће утврдити везу између планираних активности и потребе за ангажманом физичких лица за обављање одређених послова без заснивања радног односа,
- у органима управе нису успостављене нормативне, организационе, техничке и материјалне претпоставке за ангажман физичких лица без заснивања радног односа. Органи управе нису имали документована правила и процедуре ангажмана физичких лица без заснивања радног односа. Ангажовање физичких лица за обављање послова у органима управе вршено је и у ситуацијама када нису биле обезбијеђене материјалне и друге организационе претпоставке за њихов ефикасан рад,
- оно што је карактерисало скоро све уговоре закључене са физичким лицима без заснивања радног односа у посматраном периоду јесу недостаци у квалитету уговора, са аспекта одређивања предмета уговора, вршења надзора над радом лица и извјештавања о урађеном послу,
- ангажовање физичких лица и уговарање накнаде за обављање послова без заснивања радног односа у органима управе вршено је на нетранспарентан начин,
- већина физичких лица била је ангажована за обављање послова за које постоје систематизована радна мјеста и који представљају послове основне дјелатности институција или су у непосредној вези с њима,
- највећи дио физичких лица ангажованих по уговору о дјелу радио је редовне послове институција, у простору и у радно вријеме институција из узорка, а често је долазило до прекапацитета лица ангажованих без заснивања радног односа. Такође, ангажована лица често су радила сасвим различите послове од уговорених,
- надзор над обављањем послова за које су ангажована физичка лица без заснивања радног односа није постојао или је провођен само формално,
- извјештаји о обављеним пословима ангажованих физичких лица нису се подносили или су подношени само формално, те нису садржали довољно информација у погледу степена извршења уговорених послова, резултата извршених послова и утицаја извршених послова и резултата на реализацију планова рада институција,

- искоришћеност обављених послова путем ангажовања физичких лица није могуће оцијенити на основу постојећег система праћења и извјештавања о обављеним пословима. Институције из узорка нису се бавиле анализама ефеката извршених послова за које су ангажовали физичка лица без заснивања радног односа.

На основу налаза, основни закључак ревизије је да се ангажовањем физичких лица без заснивања радног односа у органима управе не управља на ефикасан начин. Главна служба за ревизију је на основу презентованих налаза и утврђених закључака ревизије дала препоруке чијом имплементацијом је могуће унаприједити управљање ангажманом физичких лица без заснивања радног односа у погледу ефикасности, ефективности и транспарентности. Препоруке су упућене Влади Републике Српске, министарствима, републичким управама и републичким управним организацијама.

Накнадни преглед провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Управљање грантовима“

Главна служба за ревизију је 2012. године провела ревизију учинка „Управљање грантовима“. Накнадни преглед проведен је с циљем утврђивања да ли су предузете мјере и активности од стране ревидованих институција у погледу провођења препорука по извјештају ревизије учинка.

У Извјештају ревизије учинка „Управљање грантовима“, Главна служба за ревизију је дала 15 препорука, од тога пет препорука се односи на Министарство финансија и десет препорука на друга министарства у Влади Републике Српске. Институције јавног сектора којима су упућене препоруке према тадашњим законским рјешењима нису имале обавезу да сачињавају акционе планове за провођење препорука ревизије учинка.

Накнадни преглед провођења препорука показује да је:

- Министарство финансија у потпуности провело једну и дјелимично двије препоруке а да двије препоруке нису проведене,
- министарства у Влади Републике Српске у потпуности су провела двије препоруке, дјелимично шест а двије препоруке нису проведене.

Општи закључак је да су Министарство финансија и друга министарства у Влади Републике Српске предузимали одређене мјере и активности на плану управљања грантовима који су резултирали са три потпуно проведене, осам дјелимично проведених препорука и четири непроведене препоруке. Главна служба за ревизију и даље препоручује да се интензивирају активности на провођењу препорука из Извјештаја ревизије учинка у свим фазама процеса управљања грантовима.

3.4. Изводи из појединачних извјештаја ревизије учинка објављених у 2017. години

Ревизија учинка „Организација и функционисање интерне ревизије у јавном сектору Републике Српске“

Сврха ове ревизије учинка била је да се примјеном утврђеног методолошког оквира испита испуњеност услова за успостављање, развој и функционисање интерне ревизије, њена организација, начин управљања, као и коришћење резултата рада интерне ревизије у функцији остваривања утврђене мисије, улоге и перформанси институција јавног сектора.

Ревизија је испитивала испуњеност услова за организовање, развој и функционисање интерне ревизије са формално-правног, организационог и управљачког аспекта, ревизијске ресурсе и капацитете, начин њиховог коришћења, резултате рада и коришћење резултата рада интерне ревизије. Посебно је испитивала улогу Централне јединице за хармонизацију финансијског управљања, контроле и интерне ревизије Министарства финансија у погледу организовања и развоја интерне ревизије.

Налази ревизије, који су засновани на релевантним, довољним и поузданим ревизијским доказима, показују да:

- није успостављен комплетан правни и професионални оквир као претпоставка организовања и функционисања интерне ревизије,
- интерни акти институција јавног сектора, који се односе на организовање и функционисање интерне ревизије, међусобно су неусклађени и нису уважили захтјеве правног и професионалног оквира интерне ревизије,
- систем професионалног развоја интерних ревизора није успостављен на начин да професионални развој има карактеристике организоване, континуиране и планске активности и да је у функцији квалитативно нових компетенција интерних ревизора и квалитета процеса интерне ревизије,
- Централна јединица за хармонизацију финансијског управљања, контроле и интерне ревизије у посматраном периоду није остварила утврђену улогу – капацитети су недовољни да би се та улога остварила,
- разумијевање мјеста и улоге интерне ревизије није на потребном нивоу, са израженим дијаметралним погледима и није у функцији помоћи и подршке раду интерне ревизије,
- руководство институција јавног сектора није предузимало довољно адекватних мјера на плану стварања услова за функционисање интерне ревизије,
- успостављање функције интерне ревизије, у одсуству јасних критеријума, није било организовано на системски начин и није га пратила одговарајућа подршка у формално-правном смислу,
- ресурси интерне ревизије не користе се на најбољи могући начин, што утиче на функционалност интерне ревизије са израженим ризицима у погледу њене организационе и функционалне независности,
- резултати рада интерне ревизије су определијелени и ангажовањем ресурса и нису довољно коришћени у подизању ефикасности и ефективности интерних контрола, што између осталог показују и резултати проведених ревизија Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске,

- процес интерне ревизије није у потпуности методолошки дизајниран уз уважавање захтјева Међународних стандарда професионалне праксе интерне ревизије, нема карактер ефикасног и ефективног процеса и није у функцији остваривања мисије и улоге интерне ревизије.

На основу презентованих налаза утврђен је основни закључак ове ревизије учинка. Ревизија је закључила да нису испуњени потребни услови за развој и функционисање интерне ревизије, и да није успостављана системски и организовано. Организација и начин функционисања интерне ревизије не омогућавају испуњавање утврђене мисије и улоге, те је њена додата вриједност у јавном сектору у многоме ограничена.

У циљу стварања услова за развој интерне ревизије у јавном сектору, њене адекватне организације и функционисања креиране су препоруке које су упућене институцијама јавног сектора, у складу са њиховим надлежностима, улогама и одговорностима у погледу развоја интерне ревизије као компоненте система интерних финансијских контрола. Препоруке су упућене Влади Републике Српске, односно Министарству финансија који имају примарну улогу у погледу развоја интерне ревизије, институцијама јавног сектора које имају успостављену функцију интерне ревизије и јединицама за интерну ревизију.

Ревизија учинка „Управљање јавним набавкама у Републици Српској“

Сврха ове ревизије била је да се на нивоу Владе Републике Српске и одабраних уговорних органа испитају испуњеност претпоставки и кључне препреке и проблеми у успостављању дјелотворног концепта јавних набавки као основе за успјешно управљање јавним набавкама. Ревизијски проблем је испуњеност предуслова за успостављање дјелотворног система јавних набавки у Републици Српској и успјешног управљања јавним набавкама на нивоу Владе Републике Српске и уговорних органа у Републици Српској.

Налази ревизије, који су засновани на релевантним, довољним и поузданим ревизијским доказима, показују следеће:

- одређења надлежних институција Републике Српске у области јавних набавки парцијалног су карактера и исказана су у бројним актима попут Стратегије борбе против корупције, ресорним стратегијама у области здравства, економским политикама и програмима економских реформи, закључцима Владе Републике Српске итд.,
- одређења и конкретне мјере проистекле из стратешко-развојних докумената нису базиране на претходно извршеним детаљним испитивањима стања и проблема у области јавних набавки,
- исказана одређења и донесене мјере нису праћени одговарајућим смјерницама и упутствима за њихово спровођење, услед чега се њихова реализација стихијски одвијала. Како ни реализација предузетих мјера није праћена на адекватан начин, остварени резултати су углавном непознати, али и неизвјесни,
- изостао је системски приступ у разматрању потенцијалних области у којима би централизација јавних набавки била оправдана и изводљива,
- Влада Републике Српске није дала јасне смјернице у погледу генералне организације послова јавних набавки у уговорним органима, организације и функционисања јединица за имплементацију пројеката, избора процедура јавних набавки и сл.,

- јавне набавке нису на адекватан начин организационо позициониране у уговорним органима, а ни попуњеност радних мјеста није на потребном нивоу. Послови јавних набавки често нису дефинисани на конзистентан и усаглашен начин унутар различитих интерних аката,
- планирање јавних набавки у уговорним органима се углавном своди на доношење годишњег плана јавних набавки, а сам поступак је формалног карактера и, по правилу, није документован нити јасно повезан са планирањем буџета и рада институције,
- евиденције о јавним набавкама у уговорним органима су парцијалне, међусобно неповезане и не омогућавају свеобухватан увид у функционисање јавних набавки,
- сачињени извјештаји о јавним набавкама су углавном базирани на прописаним обавезама и садрже квантитативне податке о броју и вриједности спроведених јавних набавки, без указивања на евентуалне проблеме, њихове узроке и начин превазилажења.

Основни закључак ове ревизије учинка је да Влада Републике Српске и уговорни органи нису у довољној мјери испунили предуслове и успоставили систем јавних набавки који ће осигурати дјелотворност јавних набавки.

Налази и закључци ревизије указују на постојање значајног простора за унапређење у области јавних набавки. У складу са налазима и закључцима, ревизија нуди препоруке чије провођење би требало да обезбиди претпоставке за дјелотворније функционисање система јавних набавки у Републици Српској, те успјешније управљање јавним набавкама у уговорним органима. Препоруке су упућене Влади Републике Српске и уговорним органима у складу са њиховим улогама, надлежностима и одговорностима у области јавних набавки.

Ревизија учинка „Ефективност остваривања права у социјалној заштити“

Сврха ове ревизије учинка била је давање одговора на питање да ли су и у којој мјери функционисањем система социјалне заштите осигурани његова ефективност, примјена основних принципа и достизање основних циљева у приступу и коришћењу одређених права у социјалној заштити.

Ревизија је испитивала правременост и равноправност у остваривању дијела права у социјалној заштити и то права на новчану помоћ и додатка за помоћ и његу другог лица, те поступке, организацију и ресурсе надлежних субјеката. Како је сврха мјера у социјалној заштити да спријече или отклоне посљедице стања социјалне потребе, вријеме од настанка стања социјалне потребе до интервенције кроз прву исплату права је кључно за испуњење пуног обима наведене сврхе. Испитивања су усмјерена на питања адекватности дизајна, организације и повезаности цијелог система али и на адекватност рјешења и капацитета сваког од субјеката у чијој је надлежности ова област.

Налази ревизије, који су засновани на релевантним, довољним и поузданим ревизијским доказима, показују да:

- од укупно девет основних права из Закона о социјалној заштити, право на новчану помоћ и право на додатка за помоћ и његу другог лица, користило је у 2016. години 29 хиљада грађана, што је 2% од укупног броја становника. Од овог броја се 5 хиљада односи на кориснике права на

новчану помоћ а 24 хиљаде на кориснике права на додатак за помоћ и његу другог лица. Укупан број корисника је у порасту, просјечан годишњи раст износи 10%, а у односу на 2013. годину број корисника се повећао за 30%. У оквиру таквог тренда, број корисника права на новчану помоћ је смањен за 4% а корисника права на додатак за помоћ и његу другог лица је повећан за 38%,

- средства буџета Републике Српске за исплате ових права планирана су у претходним годинама на нивоу од 18 милиона конвертибилних марака и нису се повећавала иако је то тренд броја корисника и раст основице за усклађивање висине права захтијевао. Извршења буџета на овој позицији су била изнад изворног плана и кретала се до 21 милион конвертибилних марака. Ова средства чине 0,6% буџета Републике Српске,
- поступак остваривања права у социјалној заштити трајао је у просјеку дуже од пола године. Оволико чекање на права лица која су се наша у тешком стању социјалне потребе, која чекају средства за задовољавање основних животних потреба и осигурање социјалног минимума за егзистенцију и за могућност функционисања указује на неправовременост и губљење пуне сврхе самог права,
- мање од пола укупног времена чекања корисника односило се на поступак доношења рјешења о признавању права а нешто више од половине односило се на други дио поступка, чекање на прву исплату након доношења рјешења. Временом до доношења рјешења значајно је прекорачен законски рок а и временом чекања на прву исплату прекорачени су рокови и нарушена динамика плаћања мјесечних обавеза буџета и Републике Српске и јединица локалне самоуправе,
- међу корисницима су постојале високе разлике у времену чекања на остварење права, и до осам пута, посматра ли се просјек по јединицама локалне самоуправе. У дијелу јединица локалне самоуправе корисници су у просјеку чекали 2,5 мјесеци а у дијелу и 19 мјесеци.

На основу презентованих налаза ревизија је закључила да корисницима права у социјалној заштити, и то права на новчану помоћ и права на додатак за помоћ и његу другог лица, у поступку остваривања права није осигурана правовременост нити могући ниво равноправности свих корисника.

На темељу презентованих налаза и изнесених закључака, ревизија је дала препоруке Влади Републике Српске, Министарству финансија, Министарству здравља и социјалне заштите и јединицама локалних самоуправа о промјенама које је потребно чинити да би функционисањем система социјалне заштите био осигуран могући ниво остварење дефинисаних циљева и принципа, значајно виши од постојећег, неприхватљивог нивоа.

Накнадни преглед провођења препорука по Извјештају ревизије учинка „Безбједност саобраћаја на путевима у Републици Српској“

Главна служба за ревизију је 2012. године провела ревизију учинка „Безбједност саобраћаја на путевима у Републици Српској“. Накнадни преглед проведен је с циљем утврђивања да ли су предузете мјере и активности од стране ревидованих институција у погледу провођења препорука по извјештају наведене ревизије учинка.

У Извјештају ревизије учинка, Главна служба за ревизију је дала 14 препорука, од тога шест препорука се односи на Владу Републике Српске, четири на Министарство унутрашњих послова и четири на управљаче путевима. Институције јавног сектора којима су упућене препоруке према тадашњим законским рјешењима нису имале обавезу да сачињавају акционе планове за провођење препорука ревизије учинка.

Накнадни преглед провођења препорука показао је да је:

- Влада Републике Српске у потпуности провела двије препоруке, дјелимично три а да једну препоруку није провела,
- Министарство унутрашњих послова провело све четири препоруке, те да
- управљачи путевима нису провели ни једну од четири дате препоруке.

Општи закључак је да су Влада Републике Српске и друге институције предузимале одређене мјере и активности на плану безбједности саобраћаја који су резултирали са шест потпуно проведених, три дјелимично проведене и пет непроведених препорука. Влади Републике Српске и другим институцијама које имају одређене улоге, надлежности и одговорности у систему безбједности саобраћаја на путевима у Републици Српској се препоручује да интензивирају активности на имплементацији препорука из Извјештаја ревизије учинка и на примјени Стратегије и Програма безбједности саобраћаја на путевима у Републици Српској. Посебан интерес за овај накнадни преглед провођења препорука показао је Савјет за безбједност саобраћаја Републике Српске.

Предстудијско испитивање „Радни спорови у јавном сектору и њихов утицај на Буџет Републике Српске“

Резултати предстудијског испитивања потврђују да је у органима управе Републике Српске постојао проблем правовремених исплата накнада запосленим у периоду 2014-2016. година. Посљедица неправовремених исплата накнада је и покретање судских спорова од стране запослених у органима управе. Испитивања су показала да се знатан дио спорова ријешило путем посредовања Агенције за мирно рјешавање радних спорова и путем судских нагодби и поравнања. На тај начин избјегнуте су додатне посљедице по буџет Републике Српске у погледу трошкова судских поступака и расхода камата. Влада Републике Српске је препознала овај проблем и у 2017. години предузела одређене мјере које би требале резултирати исплатом неисплаћених накнада запосленима и одустајањем од покретања нових судских спорова.

Обзиром да је Влада Републике Српске препознала наведени проблем и предузела мјера у циљу његовог рјешавања, као и да нису настале значајне посљедице по буџет Републике Српске, Главна служба за ревизију је у складу са ISSAI стандардима ревизије одустала од провођења главне студије, јер провођење главне студије не би било у функцији нове додате вриједности. Резултати предстудијског испитивања и разлози за одустајање од провођења главне студије презентовани су у Меморандуму о проведеном предстудијском испитивању.

4. РЕАЛИЗАЦИЈА ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ПРОФЕСИОНАЛНОГ УСАВРШАВАЊА РЕВИЗОРСКОГ ОСОБЉА

За успјешно функционисање и изградњу капацитета Главне службе за ревизију посебно су битни професионални развој и међународна сарадња. Активности на плану професионалног развоја и међународне сарадње су се одвијале у складу са Стратегијом развоја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске за период 2014 – 2020. година и Акционим плановима за провођење Стратегије за 2016. и 2017. годину.

Као и претходних година, представници Главне службе за ревизију активно су учествовали у реализацији активности које институције Републике Српске проводе на основу обавеза из ССП-а и, генерално, према Европској комисији, ММФ-у и др. Активности на плану професионалног развоја првенствено су биле усмјерене у правцу што потпуније примјене ISSAI стандарда ревизије у пракси, развијања постојећих и стицања нових неопходних знања и вјештина и сл. Активности на плану међународне сарадње првенствено су усмјерене у правцу бољег међународног и регионалног позиционирања Главне службе за ревизију, те промовисања достигнутих пракси у провођењу екстерне јавне ревизије.

Крајем 2016. и почетком 2017. године извршен је превод измијењених и допуњених ISSAI ревизорских стандарда и смјерница, усвојених на XXII Конгресу INTOSAI-а, укључујући и смјернице које се односе на структуру и обухват ревизорских извјештаја. На основу тога, а почевши од ревизорског циклуса у 2017. години, Главна служба за ревизију презентује своје извјештаје у форми утврђеној најновијим ревизорским смјерницама, што је посебно видљиво у ревизорским извјештајима који се односе на јединице локалне самоуправе, консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Републике Српске, као и у извјештајима за буџетске кориснике који нису укључени у трезорски систем и сл. односно, генерално, у ревизорским извјештајима за субјекте који сачињавају комплетан сет финансијских извјештаја у складу са MPC-JC.

Једна од посебно значајних новина у новој форми ревизорских извјештаја односи се на тзв. "кључна питања ревизије" о којима се информације дају у посебном пасусу ревизорског мишљења, што до сада није био случај. Кључна питања ревизије су она питања која су по професионалном мишљењу ревизора најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја. Та питања се разматрају у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању мишљења, у складу са увјерењем и процјеном ревизора, могуће је дати одвојено мишљење о њима и њиховом утицају на ревидиране финансијске извјештаје и пословање ревидираног субјекта.

Међу значајнијим професионалним активностима ревизорског особља у току овог извјештајног периода треба издвојити:

- активно учешће представника Главне службе за ревизију у EUROSАI TFMA радној групи, формираној у циљу унапређења ревизије у јединицама локалне самоуправе – ова радна група броји 26 чланица врховних ревизорских институција, а формирана је у јуну 2016. године када је управни одбор EUROSАI-а подржао иницијативу Националне канцеларије за ревизију Литваније за њено успостављање; чланство у радној групи је

омогућило представљање Главне службе за ревизију, њен досадашњи рад и резултате постигнуте у ревизијама општина и градова;

- учешће представника Главне службе за ревизију на XXII Конгресу INTOSAI-a, одржаном у Абу Дабију,
- учешће представника Главне службе за ревизију на X Конгресу EUROSAI-a, одржаном у Истанбулу,
- посјету делегације Рачунског суда Града – Покрајине Беч коју је предводио предсједник Рачунског суда Главној служби за ревизију – током ове посјете се, поред осталог, разговарало о законском и професионалном оквиру за провођење екстерне јавне ревизије, професионалним и другим капацитетима, донетима и изазовима у провођењу финансијске ревизије и ревизије учинка, комуникацији ревизора са корисницима ревизорских извјештаја, као и о другим ревизорским активностима, посебно оним које проистичу из обавеза ревизора у контексту европских интеграција и др.,
- потписивање Споразума о професионалној сарадњи између Главне службе за ревизију и Централне јединице за хармонизацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије при Министарству финансија Републике Српске – закључивањем овог Споразума изражена је спремност за промовисањем професионалне сарадње у циљу обезбјеђивања што ефикасније и ефективније примјене релевантне међународне професионалне регулативе у области екстерне и интерне ревизије, промовисања ревизорске професије и праксе, те професионалног усавршавања и развоја ревизорског особља,
- радионицу о новој форми ревизорских извјештаја, у складу са измијењеним ISSAI смјерницама, одржану у Теслићу – на радионици су разматрана питања од значаја за припрему нових форми ревизорских извјештаја, у складу са измијењеним ISSAI смјерницама, а присуствовали су јој ревизори из свих врховних ревизорских институција у БиХ; домаћин радионице била је Главна служба за ревизију, а ради се о првој у планираном низу сличних радионица и едукација у циљу константног јачања професионалног приступа екстерној јавној ревизији у БиХ и благовременог имплементирања актуелних измјена у релевантној међународној регулативи у домаћу ревизорску праксу и поступање врховних ревизорских институција,
- дводневно предавање експерата Европског ревизорског суда из Луксембурга на тему „Узорковање у ревизији и квантитативна и квалитативна материјалност“, организовано од стране Државне ревизорске институције Републике Србије, уз покровитељство UNDP-a и Владе Шведске – у оквиру активности током предавања размијењена су и искуства по питању типичних грешака у финансијским извјештајима као и њиховог третмана у ревизији и утицаја на квалификације у ревизијским извјештајима,
- учешће на Међународном семинару на тему „Методологија процјене учинка управљања јавним дугом“, одржаном у Бечу, у организацији UNCTAD-a и Свјетске банке,
- учешће у радионицама организованим у оквиру Другог пројекта паралелних ревизија учинка у земљама Западног Балкана, у организацији Заједничке радне групе за ревизију Европске комисије – овај пројекат паралелних ревизија учинка био је посвећен ревизији у области функционисања система јавних набавки, итд.

5. ЗАКЉУЧАК

Годишњи ревизорски извјештај Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске сачињен је у складу са одредбама члана 21., став 6. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14) и, као такав, представља један од два годишња извјештаја којег Главна служба за ревизију, у складу са важећим законским одредбама, треба да припреми и упути у одговарајућу процедуру.

Годишњи ревизорски извјештај се, након разматрања и усвајања од стране надлежног скупштинског одбора (Одбора за ревизију), заједно са Извјештајем оведеној финансијској ревизији Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске (Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске) доставља на разматрање и усвајање у Народну скупштину Републике Српске.

У складу са одредбама члана 26., Закона о ревизији, Главна служба за ревизију припрема и тзв. "Финансијски извјештај о пословању", односно "Годишњи извјештај о активностима", припремљен и презентован у складу са захтјевима Закона о трезору и Закона о буџетском систему Републике Српске.

Годишњи извјештај о активностима, поред информација о пословању, обухвата и годишњи финансијски извјештај Главне службе за ревизију.

Према важећим законским одредбама, Годишњи извјештај о активностима Главне службе за ревизију доставља се на разматрање надлежном скупштинском одбору (Одбору за ревизију) како би се на основу њега, поред осталог, утврдио и коначан буџетски оквир Главне службе за ревизију за наредну фискалну годину.

Главна служба за ревизију је по процедури и у роковима утврђеним Законом о буџетском систему Републике Српске и у законом прописаној форми припремила и доставила свој годишњи финансијски извјештај, како би информације о њеном пословању у фискалној 2016. години, на одговарајући начин биле консолидоване у оквиру Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске.

Одбору за ревизију Народне скупштине Републике Српске припремљен је и прослијеђен законом захтјевани Годишњи извјештај о активностима, у прилогу ког се налази и Годишњи финансијски извјештај Главне службе за ревизију за 2016. годину.

У Бањој Луци, августа 2017. године.

замјеник Главног ревизора

/Дарко Пејић/

Главни ревизор

/др Душко Шњегота/